A° 1864. VRIJDAG 11 NOVEMBER. N° 273.

Rotterdamsche Courant.

ABONNEMENT:

De Abonnementsprijs is per drie maanden ƒ 6 voor Rotterdam, en ƒ 7 franco per post door het geheele Rijk.

Men kan zich aan het Bureau der Courant en verder bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.

Enkele Nommers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N.o 77.

ADVERTENTIEN:

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels .... ƒ 1.—
Iedere regel meer .... - 0.20
Andere Advertentien per regel .... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

ROTTERDAM 10 November.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden hare werkzaamheden hervat en eene korte zitting gehouden, in welke mededeeling is gedaan van verschillende ingekomen stukken, en bepaald werd, zaturdag aanstaande de beraadslagingen te houden over het wetsontwerp tot goedkeuring der overeenkomsten betreffende de goederen van het voormalig klooster van St. Agatha.

De zitting der Belgische Kamer van Vertegenwoordigers op gisteren was geheel gewijd aan het zamenstellen van het definitieve bureau. De heer E. van den Peereboom werd met 56 van de 83 stemmen tot voorzitter verkozen. Nadat de vice-presidenten gekozen waren, rigtte de Voorzitter eenige woorden tot de Vergadering, ten einde haar te danken voor de eer hem bewezen, die de algemeene goedkeuring wegdragen. Daarna werd het besluit genomen om heden de werkzaamheden in de sectien aan te vangen met het onderzoek der budgetten. Bovendien zal heden eene korte zitting worden gehouden tot benoeming der permanente commissien.

Koning Leopold van België is heden te Parijs aangekomen.

Hoe uitgeput ons voor den oogenblik de quaestie der conventie van 15 september voorkomt te zijn, toch is er, bij het weinige belangrijke nieuws op politiek gebied, in de buitenlandsche bladen van weinig anders sprake, dan van de gewisselde Staatsstukken. Het is een amalgama van kunstige redeneringen, die in ons oog evenwel weinig waarde hebben; meer en meer toch komen wij tot de overtuiging, dat de overeenkomst door het Parlement zal worden aangenomen. Gisteren reeds zagen wij een der leden, de heer Buoncompagni, verklaren, dat hij, hoewel in den aanvang tegen de conventie gestemd, er thans vóór zou stemmen, nu de gevoerde discussien hem eenige noodzakelijke ophelderingen hadden gegeven. Die verklaring van den ex-commissaris des Konings in Toscane zal ongetwijfeld een goeden indruk te weeg brengen.

Minder gunstig zal de uitwerking zijn van de demonstratie welke te Turijn heeft plaats gehad. Eene meeting is belegd geworden, ten einde maatregelen te nemen ten gunste van de opstandelingen in Frioul, met dien gevolge, dat men er zich algemeen voor heeft verklaard, om de opstandelingen te ondersteunen. Dit besluit zal voor den oogenblik waarschijnlijk wel geene gevolgen hebben, voor zoo veel de uitbreiding van den opstand betreft, doch eene zoodanige demonstratie is weinig geschikt om de positie van Italië te veraangenamen.

De houding van de overheid te Genève in zake de jongste ongeregeldheden, welke aldaar bij de verkiezingen plaats hadden, is niet van dien aard om een schrikwekkend voorbeeld te stellen bij eene volgende gelegenheid. Het meerendeel der beschuldigden is op vrije voeten gesteld en zelfs is het den heer Fazy vergund rustig naar zijne geboortestad terug te keeren.

De verwachtingen, welke onze Engelsche correspondent in zijn jongste schrijven te kennen gaf, zijn bewaarheid geworden. In de vergadering van directeuren der Engelsche Bank is, blijkens een telegram, het besluit genomen, om den koers van het disconto te verminderen tot op 8 procent.

Het Folkething heeft, na het vredesverdrag in eene geheime zitting te hebben onderzocht, de debatten er over aangevangen. Weinig stemmen hebben zich verklaard tegen deze akte, waardoor Denemarken een goed deel van zijn grondgebied mist. Blijkens een telegram, heden ontvangen, is het tractaat met 70 tegen 21 stemmen aangenomen. Thans is de goedkeuring van het Landsthing nog noodig, om tot de ratificatie te kunnen overgaan.

Sedert eenigen tijd bevindt zich prins Metternich te Weenen; onze Parijsche correspondent beweert, dat die Staatsman pogingen in het werk stelt, om den heer Mensdorff-Pouilly te bewegen het Koningrijk Italië te erkennen. Van eene andere zijde wordt die meening bevestigd en verzekert men zelfs, dat de bemoeijingen van den heer Metternich met den besten uitslag zullen worden bekroond.

De tijdingen uit China, loopende tot den 11 september, luiden zeer gunstig, en alles toont aan dat men zich op eene vredelievende toekomst mag voorbereiden.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 9 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Misschien hebt gij u verwonderd dat ik u geen uitvoerig schrijven heb doen geworden aangaande het onderwerp dat alle pennen in beweging bragt, dat menig onbezonnen oordeel uitlokte, n. l. het nemen van de Florida door het Noordelijke stoomschip Wachusetts, in de neutrale haven van Bahia. The Times en The Post hebben de Zuidelijke bladen ijverig bijgestaan om het Noordelijke Gouvernement verwijten naar het hoofd te werpen, daar beide bladen uitgingen van het beginsel dat die daad gelijk stond met het gevangen nemen van den Zuidelijken gezant in de straten van Londen. Ik behoef u naauwelijks te zeggen dat hier weder verregaande overdrijving in het spel is, en in plaats van zoo voorbarig te zijn ware het beter een onpartijdig verhaal af te wachten hoe de zaak zich heeft toegedragen. Tot op dezen oogenblik is hier geen regel ontvangen van een officier of een vriend van de Noordelijke Staten. Alles wat wij aangaande deze zaak weten komt uit Zuidelijke bronnen. Valt op de waarheid dier verhalen niets af te dingen, dan lijdt het inderdaad geen twijfel of de kapitein van de Wachusetts heeft zijn Gouvernement veel meer schade berokkend, dan de geheele Zuidelijke marine in staat was te doen, door eene onwettige daad te plegen, waarvoor ongetwijfeld voldoening zal geëischt en gegeven moeten worden. De regelen van de maritieme wetgeving zijn te duidelijk met betrekking tot de regten der neutralen, en de belangen om die regelen te handhaven springen voor alle zeevarende Mogendheden te zeer in het oog, dan dat zoodanige schending — indien zij wordt bewaarheid — zou kunnen geduld worden. Alvorens dit oordeel evenwel uit te spreken is het noodzakelijk om te wachten op hetgeen ons uit New-York dienaangaande zal geworden.

De Prins en Prinses van Wallis zijn alhier van hun uitstapje naar het Noorden teruggekeerd. Zij hebben zich onmiddellijk naar Windsor begeven, ten einde een bezoek bij H. M. de Koningin af te leggen; het Prinselijk echtpaar zal ongeveer eene week op het kasteel vertoeven. De Prins van Wallis zal alzoo zijn drie en twintigsten geboortedag in den kring zijner familie vieren.

Hoe meer de dag nadert, waarop het vonnis aan den ter dood veroordeelden Franz Muller moet worden voltrokken, hoe krachtiger en menigvuldiger de pogingen worden om hem, zoo al geen gratie, dan toch uitstel van executie te doen verleenen. De bladen zijn heden wederom opgevuld met verklaringen van verschillende personen die, als zij der waarheid getrouw zijn, duidelijk bewijzen dat de beschuldigde onmogelijk den moord kan hebben gepleegd. De vraag ligt evenwel voor de hand waarom men daarmede eerst nu te berde komt; uit dien hoofde twijfel ik dan ook sterk dat men er gehoor aan zal verleenen. Intusschen ben ik het volkomen met The Star eens, dat een uitstel van executie zonder eenig bezwaar kan worden verleend, ja wenschelijk is, indien er eenigen gegronden twijfel aan zijne schuld kan worden gekoesterd.

Dingsdag jl. werd met de grootste plegtigheid het huwelijk voltrokken tusschen den oudsten zoon van graaf Russell en de dochter van lord Stanley. De gansche aristocratie was daarbij tegenwoordig.

In de City werd heden morgen het verblijdend berigt ontvangen dat de Saxonia, over wier uitblijven men zich zoo ongerust maakte, in de nabijheid van Falmouth was gezien. Natuurlijk werkt dit berigt geruststellend ten opzigte van het wegblijven van de Asia, welke boot sedert eenige dagen te vergeefs wordt gewacht. [Zie telegrammen.]

Ter beurze was het stil; trouwens het was Lord Mayors Day, die als het ware met een feestdag gelijk staat. Er heerschte evenwel eene goede stemming, die nog beter zou geweest zijn, indien men niet de zekerheid had gehad, dat eene onzer grootste firma's in finantiële moeijelijkheden was gewikkeld; reeds gedurende drie weken is het mogelijke gedaan om tot eene schikking te komen, dat evenwel niet mogt gelukken.

Gij zult u herinneren dat voor eenigen tijd van hier een monster-adres naar New-York werd gezonden, om aan te dringen op het herstel van den vrede. Die onderteekenaars zullen weinig gesticht zijn bij het lezen der bijtende aanmerkingen, welke de republikeinsche New-Yorksche bladen naar aanleiding van dit adres schreven.

— Een zekere Karl Kohl, Duitscher en van beroep suikerbakker, is heden morgen gearresteerd, verdacht een zijner landslieden, die bij hem inwoonde, te hebben vermoord, door hem het hoofd van den romp te slaan. Men heeft het lijk in de rivier gevonden, terwijl het hoofd was begraven.

— Te Liverpool heeft eene vreesselijke gasontploffing plaats gegrepen, waardoor een der telegrafische bureaux geheel is vernield.

— De tijdingen uit Calcutta, per jongste mail aangebragt, bevestigen volkomen de treurige berigten per telegraaf ontvangen, aangaande de verwoestingen door een vreesselijken storm aangerigt.

— Berigten uit Japan melden, behalve hetgeen wij reeds mededeelden, dat de bevelvoerende admiraal over het Engelsch eskader, Kuper, huiswaarts zal keeren.

— De jongste tijdingen uit Rio-Janeiro luiden van den 8 october. Zij melden dat de gevolgen van de ernstige crisis zich nog steeds doen gevoelen en dagelijks nog staken verschillende huizen hunne betalingen. De handel wordt intusschen wat levendiger. Er is veel koffij verkocht tot hoogere prijzen, de oogst is echter overvloedig.

FRANKRIJK.

PARIJS 9 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Uit de debatten in het Italiaansche Parlement, die naauwelijks beginnen, en naar allen schijn niet zeer lang duren zullen, blijkt zeer duidelijk, dat de twee Regeringen zich niet verder hebben verbonden, dan tot het oogenblik, waarop de Franschen Rome zullen ontruimd hebben. Na dien termijn is Italië enkel verpligt, geen oorlog aan den Heiligen Stoel te verklaren; dat is alles.

Men zegt dat generaal de Lamarmora verleden week te Parijs is gearriveerd en er maar 24 uren is gebleven, juist zoo veel tijd als noodig was, om een onderhoud met den Keizer, alsook met den heer Drouyn de Lhuys te hebben. Van daar dan zeker die officieel herstelde goede verstandhouding en de publicatie der laatste nota's door den Moniteur.

Dat de heer von Metternich nog niet te Parijs is aangekomen, wordt toegeschreven aan het feit, dat hij verscheidene conferentiën met den heer Mensdorff-Pouilly heeft gehad en dat dezer dagen in de raadsvergaderingen des Keizers van Oostenrijk de vraag is behandeld, of het niet nuttig en staatkundig zou wezen, het Koningrijk Italië te erkennen, op voorwaarde dat Italië zich verbond, Venetië niet aan te vallen. Zeer zeker zou dit zeer wijs gehandeld zijn, want het Kabinet te Turijn, dat zeer kalm is tegenover de handelende partij en haar voor de voeten werpt, dat zij zich niet van den vierhoek kan meester maken, zou daardoor in een zeer moeijelijken toestand geraken en gedwongen worden, afstand te doen van Venetië. Zou het, even als ten opzigte van Rome, zich verbinden om Venetië niet met geweld aan te vallen? Zulk eene belofte zou hier, tegenover Oostenrijk, op zijn zachtst uitgedrukt, kinderachtig wezen. In ieder geval zegt men, dat er te Weenen ernstig sprake is van deze erkenning, en het kon wel zijn, dat de heer von Metternich belast werd, met bij zijne terugkomst, hierover in onderhandeling te treden.

De Gravin van Chambord moet ernstig ziek zijn.

Elken donderdag zal de Ministerraad te Compiègne vergaderen, en twee zittingen houden; de Prins van Oranje wordt aldaar verwacht. De invitaties zijn dit jaar zeer talrijk en de min of meer officiële personen houden als het ware een *Steeplechase* om zich te doen opnemen onder de eerste serie van genoodigden, welke eerste serie de feesten zal bijwonen, die den 15 november bij gelegenheid van den verjaardag der Keizerin zullen worden gegeven. Onder die gasten der eerste lijst, komt de heer Nigra voor!

Mejufvrouw Hausmann, de dochter van den prefect van het Departement der Seine, die zoo vaak als mikpunt heeft gediend voor de scherpe pijlen des lasters in onze salons, zal huwen met den heer Rolle, afgevaardigde van het departement du Semur, en een bloedverwant van dien fameusen redacteur van den National, die zulk een geduchten oorlog voerde tegen het Gouvernement van Louis Philippe.

De verkiezing te Châlons, op zondag a. s., van een gedeputeerde, zal niet veel beweging veroorzaken, en de Regeringskandidaat zonder twijfel benoemd worden.

Onze beurs is zeer stil; de koersen dalen en fondsen zijn zeer aangeboden.

Nog altijd is monsieur Lambert niet gevonden. Een belangstellend reiziger op den sneltrein van Parijs naar Marseille is dit ten zijnen koste gewaar geworden. Toen de trein eenige oogenblikken te Maçon ophield, stak hij het hoofd door het portier, en vroeg aan den stationschef aldaar: »He, mijnheer, hebt gij Lambert ook gezien?" »Jawel," antwoordde deze terstond heel kalm. »Wees dan zoo goed en toon mij hem eens," hernam de reiziger. »Dat is eene kleine moeite," zeide de chef, en noodigde hem uit, hem te willen volgen. De medereizigers zagen den chef voor een onnoozel mensch aan, die beet genomen werd; maar deze brengt den grappenmaker in eene wachtkamer, sluit de deur af, gaat heen en laat den trein vertrekken. Of de reiziger al schreeuwde en razend was, het baatte hem niets. Na verloop van een minuut of vijf komt de stationschef terug, doet de deur open, en zegt: »Mijnheer Lambert was niet op dezen trein, maar hij komt met den eerstvolgenden." Onze reiziger zal zich voortaan wel wachten te vragen: »Waar is Lambert?"

— Gisteren gaf de Minister van buitenlandsche zaken, de heer Drouyn de Lhuys, een grooten diplomatieken maaltijd. Tot de gasten behoorden de heeren Isturitz, Pacheco, gezant van Spanje te Rome, sir H. Bulwer, gezant van Engeland te Konstantinopel, Mullinen, zaakgelastigde van Oostenrijk te Parijs, de heer en mevrouw de Chosseloup Labot, de heer en mevrouw Magne, de admiraal la Roncière le Nourry, en verscheiden andere aanzienlijke personen.

— In het hôtel Drouot werd eergisteren de nagelaten kunstverzameling van den graaf du Viel Castel verkocht. Alles is tot tamelijk hooge prijzen gegaan.

— Uit Figuieres en Valencia ontvangt men treurige berigten wegens overstroomingen, door hevige stortregens veroorzaakt. De omstreken van Cattarioja en Alcira hebben vooral geleden.

DUITSCHLAND.

Berlijn 9 *november*. — De Provincial Correspondenz besluit heden een artikel over de verhouding tusschen Oostenrijk en Pruissen, met te zeggen dat tusschen Oostenrijk en Pruissen nog dezelfde vriendschappelijke en vertrouwelijke verhouding als vroeger heerscht, en dat de mogelijkheid eener verdere hartelijke Bondsvriendschap door niets verstoord is. Het blad gelooft dat er voorloopige sporen van Oostenrijks Bondsvriendschappelijken goeden wil ten opzigte der zaak van Lauenburg voorhanden zijn.

— Het bevestigt zich dat de Prins von Reusz tot Pruissisch gezant te Munchen is benoemd. Ofschoon de benoeming van den heer von Balan tot gezant te Brussel nog niet gevolgd is, schijnt hij echter veel kans voor dien post te hebben.

— Ministeriële correspondentien geven te verstaan, dat de gesprekken tusschen den minister von Bismarck en Vorst Gortschakoff, aan welke men eerst een zoo groot gewigt heeft willen toeschrijven, inzonderheid over onderwerpen van handelspolitiek geloopen hebben. Over het algemeen heeft men opgemerkt, dat de President-Minister in den laatsten tijd het standpunt van onzen gezant te Parijs, den heer von Budberg, meer dan dat des Russischen Staatskanseliers nadert.

— Op bevel des Konings zijn den bevelhebber van het 8ste Oostenrijksche legerkorps 100 kruisen van het onlangs ingesteld eereteeken Duppeler stormkruis ter uitdeeling overhandigd, en wel 6 daarvan met eene bepaalde bestemming, terwijl de 94 overige onder die Oostenrijksche manschappen verdeeld worden welke den 18 april laatstleden, op den dag van den storm, den aanval tot over de derde paralel hebben voortgezet, of bij het vervoer der gekwetsten met moed en zelfopoffering hulp verleenden.

— De Neue Preuszische Zeitung schijnt te duchten dat graaf Mensdorff in de zaak der Hertogdommen met de aanhangers des Hertogs van Augustenburg en der constitutie van 1848 hand aan hand zal willen gaan. Althans zij zegt: »Pruissen zal noch mag ooit zijne toestemming aan eene schikking geven, die de Klein-Staatsche ellende in de Hertogdommen overplanten en daaruit een Noordduitsch Zwitserland vormen zou. Tot dezen prijs zou iedere alliantie Pruissen te duur wezen. Dat ten opzigte der verdere toekomst van de Hertogdommen reeds eene bepaalde overeenkomst met Oostenrijk voorhanden is, gelooven wij niet, te minder naardien voor eene zoodanige eindschikking de beslissing der persoonlijke erfaanspraken toch niet zonder eene zekere praejudiciële beteekenis is. Dit moge een gebrek zijn, maar in elk geval is het een gebrek dat in den aard der zaak ligt, en dat ten slotte daarom voor Pruissen niet nadeelig werken kan, omdat het in het vredesverdrag den grondslag en den waarborg bezit om de Hertogdommen niet eerder te verlaten, vóór dat tusschen Pruissen en Oostenrijk eene volkomen overeenstemming tot stand is gebragt. De hand, die de Duitsche Hertogdommen van de Deensche boeijen bevrijd heeft, zal ook daarvoor zorg dragen, dat zij niet in de slavernij der Europesche revolutie geraken."

— De Keulsche Vrijmetselaarsloges Agrippina en Minerva hebben de gisteren vermelde, uiterst Koningsgezinde aanschrijving der groote Berlijnsche Moederloges, teruggezonden.

— Uit Stralsund schrijft men van den 6 dezer, dat in den vorigen nacht het water, ten gevolge van een noordelijken sneeuwstorm zoo hoog gestegen is, als men zich herinneren kan dat ooit het geval was. De nieuwe havenwerken zijn gedeeltelijk overstroomd. Den volgenden dag begon het water weder te vallen. Ook uit Swinemunde meldt men dat het door den Noordelijken en Noord-Westelijken storm hoog opgestuwde water veel nadeel heeft berokkend.

— Het officieel dagblad van Aarhuus deelt eene bekendmaking van den militairen gouverneur Vogel von Falckenstein mede, bij welke, onder voorbehoud der herroeping, de uitvoer van paarden, rundvee, haver en roggemeel, weder toegestaan wordt.

— Een dagblad deelt de volgende anecdote mede: De tegenwoordige Keizer van Rusland antwoordde, toen men hem vroeg of hij wel eene Constitutie verleenen zou: »Ik zal als autocraat de grondtrekken eener vrije Staatsregeling geven; want, indien ik den Russischen adel goed ken, zou deze nooit zoo ver gaan om de grondslagen eener Constitutie te leggen die de menschenregten volkomen erkent." Dit antwoord, voegt het dagblad hierbij, is een woord dat Alexander waardig is, en toont tevens aan met welke zwarigheden de bevrijder van 24 millioen lijfeigenen te kampen heeft.

Per Telegraaf.

(*Reuter's Office.*)

Londen 10 November.

De Bank heeft haar disconto op 8 per cent verlaagd: consols 90⅝ a 90¾ per december.

Tweede depêche.

Blijkens den wekelijkschen staat der Bank is *vermeerderd*: de voorraad edel metaal met £ 333,829; de rekening met de schatkist met £ 782,895, en de rekeningen-courant met particulieren met £ 590,022; daarentegen is *verminderd*: de portefeuille met £ 193,183 en de circulatie van bankbiljetten met £ 653,725.

Parijs 10 November.

Blijkens den wekelijkschen staat der Bank is *vermeerderd*: de voorraad edel metaal met $2\frac{2}{5}$ millioen, daarentegen is *verminderd*: de portefeuille met $7\frac{2}{5}$ millioen; de beleeningen met 1 millioen: de circulatie van bankbiljetten met $4\frac{2}{5}$ millioen: de rekening met de schatkist met $1\frac{1}{3}$ millioen, en de rekeningen-courant met particulieren met $\frac{1}{3}$ millioen.

Turijn 10 November.

Gisteren heeft de Koning den Russischen Grootvorst-Troonopvolger een bezoek gebragt, die dat bezoek onverwijld heeft beantwoord.

De berigten uit Florence luiden allertreurigst. De overstroomingen hebben op het platteland vreeselijke verwoestingen aangerigt.

Florence 10 November.

Vele inwoners zijn genoodzaakt geworden naar de tweede verdieping te verhuizen; de straten zijn onder water gezet; velen hebben alles verloren. De huizen dreigen ineen te storten. Het water heeft de velden en wegen verwoest, men koestert evenwel de hoop dat de overstrooming weinig slagtoffers geëischt heeft.

Rente 64.07.

Suez 7 November.

Berigten uit Melbourne van 25 september zeggen dat de tijdingen uit Nieuw Zeeland geruststellende zijn. De opstandelingen hebben geenerlei vijandelijke

beweging gemaakt. Er zijn vele wapenen overgeleverd.

Londen 10 November.

Thee stil. **Koffij** begeerd. **Suiker** vast. **Talk.** P. Y. C. loco en Nov./Dec. 40/9, voorjaar 42/3. **Tin.** Straits £ 95 a 96. **Lijnolie** 32/9 a 33/.

Veemarkt. Heden waren aangevoerd 1150 Runderen, 3850 Schapen, 345 Kalveren en 140 Varkens. Men noteert: beste Runderen 5/8, dito Schapen 5/6, dito Kalveren 5/2, dito Varkens 4/10 per steen.

Liverpool 10 November.

Katoen. Heden zijn afgedaan 20,000 b., tot ⅛ d. hooger.

De *Saxonia*, over wier uitblijven men ernstige bezorgdheid koesterde, is te Southampton aangekomen. Zij brengt $ 10,800 aan.

Berlijn 10 November.

Raapolie 12, op lev. 12. **Rogge** 34¼, op lev. 34¼.

Melbourne 24 September.

De uitvoer van Goud bedraagt 35,750 oncen; de handel is lusteloos.

LONDEN 10 November.

Gecons. 3 pc. 89⅜; per Dec. ex Coupon. Grieken 1824 5 pc. 22¼. Mexico 3 pc. 28¼. Grenada Uitgest. 6⅞. Portugal 1862 3 pc. 47⅛. Rusland 1862 5 pc. 87. Spanje 3 pc. 48¼; dito Passive 30¼. Turks. Binnenl. 6 pc. 50⅜. Venezuela 1862 6 pc. 51. Hollland 4 pc. 97¼.

Prijs van het **Zilver** 60⅞ a 61⅛ d.

Bij de Bank werd heden ontvangen £ 20,000; er heerscht overvloed van geld.

PARIJS 10 November.

Fransche 3 pc. 64.85; dito 4½ pc. 91.80. Spanje 3 pc. —; dito 2½ pc. 42½. Fr. Oostenr. Spoorw. 445. Credit Mobil. 882. Italië 5 pc. 64.80. Russ. Spw. —.

Fransche 3 pc. (slotkoers) 64.90.

BERLIJN 10 November.

Oostenr. Metall. 5 pc. 61⅞; dito Nationale 69¼. Rusl. Stiegl. 5de serie 73¼; dito dito 6de serie 87⅛; dito 1862 5 pc. 87⅞; dito N. 1859 3 pc. 52¾. Pruissen 4½ pc. 101⅛. Vereen. Staten 1882 6 pc. 44½.

Wissel Londen 6.21; dito Parijs 80¼; dito Hamb. 151¼; dito Amst. 143⅞; dito Weenen 85½; dito St. Pet. 94.

WEENEN 10 November.

Metall. 5 pc. 71.40; dito 4½ pc. 87.30, Loten 1854 89.80; Bank-Act. 783.—. Noorder Spoorw.-Act. 191.90. Nation. Metall. 5 pc. 80.60. Cred.-Act. 178.60. Fr. Oostenr. Spoorw. 206.30. Wissel Londen 165.65; dito Hamburg 87.50; dito Parijs 46.45. Boheems. Spoorw. 165.—. Crediet Loten 126.30; dito 1860 94.70. Nieuwe Lombard. Spoorw.-Actien 239.—.

De beurs sloot flaauw.

FRANKFORT 10 November.

Oostenr. Metall. 5 pc. 59; dito Nation. 5 pc. 67⅞; dito Loten 1860 81⅞. Spanje 3 pc. — dito 2½ pc. —. Vereen. Staten Amerik. 1882 6 pc. 43⅞. Wissel Londen 119¼; dito Weenen 100¼.

HAMBURG 10 November.

Wegens den bededag geen beurs.

Telegrammen,

ontvangen na het afdrukken onzer Avond-Editie.

Kopenhagen 9 November.

In de heden gehouden zitting van het Folksthing werd na een debat, dat drie uren aanhield, het vredestractaat aangenomen met 70 tegen 21 stemmen. Onder de laatsten telde men o. a. de heeren Monrad, Starfod en Birkedahl. Thans zal het tractaat bij het Landsthing in behandeling komen.

Turijn 10 November.

Het officieele blad meldt uit Venetië, dat eene gewapende bende ontdekt is op den berg Rauth in Frioul. Er werden eenige schoten gelost, ten gevolge waarvan drie soldaten werden gekwetst: daarna verdween de bende. Ongeveer een vijftig mannen, die waarschijnlijk niet tot die bende behooren, zijn den 7den te Venzona, een groot dorp op den weg van Ponteba, aangekomen. Zij hebben zich meester gemaakt van de postpaarden en zijn daarna teruggetrokken naar Carnea. Er zijn troepen tot hunne vervolging afgezonden.

Tweede depêche.

In de heden gehouden zitting der Kamer van Afgevaardigden zijn de discussien over het wetsontwerp tot verlegging van de hoofdstad voortgezet. De heer Lazzarro bestrijdt het voorstel. De heer Brofferio geeft eene verklaring van het Piemontisme. Ferraris gelooft dat Rome tot hoofdstad te verheffen een droombeeld is, aan de verwezenlijking waarvan men op dezen oogenblik zelfs niet mag denken. Eene andere stad moet gekozen worden en wel Florence. Door het tractaat aan te nemen, benevens het ontwerp tot verlegging van de hoofdstad, meent die afgevaardigde dat men gehoor geeft aan het gevoelen van waardigheid en de belangen van Italië bevordert. Ieder zal de conventie op zijne wijze uitleggen; hij is van meening dat men te Rome zou kunnen interveniëren. Hij wenscht vurig, dat Italië een verbond sluite met Frankrijk, eene Natie die aan de gansche wereld een edelmoedig voorbeeld geeft. »Laat ons vertrouwen koesteren, wij zullen het doel bereiken dat ons door het lot beschoren is." De heer Compuno verklaart zich tegen de conventie.

ANTWERPEN 10 November.

België 4½ pc. 99⅜; Oostenr. Metall. 5 pc. 59⅜; dito Nation. 5 pc. 66⅞. Spanje 3 pc. —; dito 2½ pc. —. Turkije 6 pc. 48¼. Vereen. Staten 1882 6 pc. —. Crediet Guillou —.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 10 November.

In het bij dit N.° behoorend **BIJVOEGSEL**, *is opgenomen: het* **Verslag** *der heden gehouden zitting der* **Staten-Generaal**; *het* **Regerings-Antwoord** *op het Afdeelings-Verslag over Hoofdstuk VI (Departement van Marine); het* **Voorloopig Verslag** *over de Vaststelling van de reglementen op het beleid der Regering in de kolonien Suriname en Curaçao; eenige* **bijzonderheden** *van het* **Wetsontwerp** *tot bekrachtiging van provinciale belastingen, enz.*

Aangenaam was het velen te vernemen, dat mevrouw *Elise van Calcar* besloten had eene tweede voordragt hier ter stede te houden, en geen wonder was het derhalve, dat een even talrijk, ja nog talrijker publiek dan de eerste maal heden avond in de zaal van het departement Rotterdam der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen bijeen kwam om de begaafde spreekster te hooren.

Deze voordragt sloot zich aan de vroegere aan en strekte in de eerste plaats om het heilzame der leerwijze van Fröbel nog nader te betoogen, en op vele gebreken te wijzen welke veelal de doorgaans gevolgd wordende leer-methode aankleven. Het kind zoekt bezigheid, het kind wil werkzaam zijn, en nu berust Fröbels leerwijze geheel op het denkbeeld, om het kind zelf te laten werken, te laten onderzoeken, waarvan de spreekster de verrassendste uitkomsten had gezien, terwijl zij bij de andere methode menig voorbeeld had gadegeslagen van veel belovende kleinen, welke later alles behalve aan de verwachting, welke men van hen had opgevat, beantwoordden.

Wij herhalen, wat wij na het hooren der eerste voordragt zeiden, dat het ons niet voegt uitspraak te doen tusschen de voor- en tegenstanders van Fröbels leerwijze, maar wel willen wij bij vernieuwing hulde doen aan de boeijende en innemende wijze waarop mevr. van Calcar ook heden avond weder hare denkbeelden uiteenzette. Men zag dien kleinen Prins, die geen vermaak vond in het fraaije speelgoed dat men hem bragt en de wijze waarop men hem wilde amuseren, men zag hem aan het venster gekluisterd en turen op die arme knapen, die in de waterplassen morsten en uit slijk en klei ballen vormden, en van die ballen weder poppen; zoo iets had die Prins willen doen, daarin had hij bezigheid gevonden, terwijl hij met het speelgoed dat men hem gaf niets kon uitrigten. Met belangstelling hoorde men naar de door waarheid tot het gemoed sprekende opmerkingen nopens vele verkeerdheden in de opvoeding, hetzij de spreekster ons inleidde in de kraamkamer, de kinderkamer of de bewaarschool. Het zou ons te ver voeren dit alles in bijzonderheden na te gaan, en ook de spreekster te volgen in hare opmerkingen omtrent het godsdienstig onderwijs en het onderwijs in aardrijkskunde, geschiedenis enz., waarbij zij steeds de leerwijze van Fröbel wilde gevolgd zien, om aan te vangen bij hetgene nabij, binnen het bereik is, waardoor de geest van het kind allengs wordt ontwikkeld en de kleine begrijpt wat hij leert, hetgeen anders dikwerf niet het geval is, welk alles door voorbeelden opgehelderd werd.

Wij kunnen zulks alles hier niet in het breede ontwikkelen, maar moeten ons vergenoegen met het slechts even aan te stippen, om nog kortelijk stil te staan bij het tweede gedeelte van mevrouw van Calcars rede, waarin zij nader de reden ontwikkelde van haar optreden hier ter stede. Zij wenschte namelijk een Opvoedings-Instituut in het leven te roepen, niet om uitsluitend gouvernantes en onderwijzeressen te vormen, maar tevens meisjes die in den huisselijken kring nuttig werkzaam zullen kunnen zijn: een dertig- a veertigtal meisjes uit den fatsoenlijken stand wenschte zij daar op te leiden in alle die kundigheden, welke eene beschaafde vrouw kenmerken, geleerde vrouwen er van te maken, was haar doel niet, evenmin als zij er zich mede kon vereenigen de vrouwen handwerken te doen aanleeren, wat in andere Landen goed mogt zijn, maar weinig strookte met onzen landaard, waar de vrouw steeds door huisselijkheid uitblonk; wel werd gewezen op vele vrouwen, welke niet weten wat aan te vangen, maar was zulks dan bij de mannen niet eveneens het geval; men heeft gewezen op het groot aantal jufvrouwen, dat zich op eene enkele advertentie aanmeldt, maar weet men dan niet, dat zich voor eene betrekking van beambte, neen van oppasser bij een der Ministerien te 's Gravenhage 200 sollicitanten opdoen, voor die van lakei aan het Hof 400, en in het voorjaar dezes jaars zelfs voor eene betrekking van *f* 200 aan de Staatsspoorwegen 900 sollicitanten; waar zulke cijfers spreken, behoeven de vrouwen geen betrekkingen te gaan bekleeden, thans door de mannen beoefend, waarvan de spreekster bovendien voor de huishoudingen de treurigste gevolgen voorzag, maar de vrouw bevlijtige zich om meer en beter in de opvoedkunde onderwezen te worden, wat den heilzaamsten invloed op de kinderen zoude uitoefenen. Daartoe wilde mevr. van Calcar het door haar bedoelde Opvoedings-Gesticht doen verrijzen, en wenschte zij, dat zich ook hier ter stede vereenigingen van vrouwen zouden vormen tot het bijeenbrengen van beurzen, waaruit de kosten der opvoeding van meisjes bestreden zouden kunnen worden. Eerstdaags zou zij in de gelegenheid zijn in een particuliere vereeniging meerdere bijzonderheden dienaangaande mede te deelen, alsook nopens hare wenschen betrekkelijk de stichting van het gebouw; het doel met hare voordragten was geweest, op deze zaak meer de algemeene aandacht te vestigen, en had zij het door haar beoogd doel bereikt, dan zou zij niet weder voor eene zoo talrijke vergadering optreden, het besluit waartoe haar veel had gekost, maar zij was over de bestaande bezwaren heengestapt, omdat zij wenschte meer nuttig dan tot heden werkzaam te kunnen zijn en hoopte daartoe langs dezen weg te geraken.

Door de heeren J. en F. de Ruyter, G. S. van der Meer en W. Bakker, allen beurtschippers van Breda op Rotterdam, is concessie aangevraagd tot het in werking brengen eener schroefstoombootdienst, tot vervoer van goederen en vee tusschen Breda, Rotterdam en aangelegen plaatsen.

Z. M. de Koning der Belgen heeft den heer Pijls, burgemeester van Maastricht, benoemd tot ridder der Leopoldsorde.

De Grondwet van Antwerpen deelt het volgende mede:

» In de gemeente Uccle, nabij Brussel, heeft zich ll. zaturdag een nieuw geval van onverdraagzaamheid voorgedaan. Op dien dag was er een pas geboren kind gestorven zonder het doopsel te hebben kunnen ontvangen. De pastoor der gemeente verzette zich tegen de begrafenis van dit kind op het gewijde kerkhof. De ouders wendden zich tot den burgemeester, den heer Defré, en deze beval dat de begrafenis zou plaats hebben te midden der geloovigen. Daar de grafmaker op bevel van den pastoor zich daartegen verzette, deed de burgemeester den ouden grafmaker komen en de begrafenis had plaats in bijzijn van den veldwachter en den commissaris van politie. De pastoor heeft deze daad der overheid van den predikstoel gelaakt, doch de Gemeenteraad heeft de handelwijze van den heer Defré goedgekeurd. — Het ware te wenschen dat het Ministerie eene wet voorstelde tot definitieve regeling der kerkhof-quaestie, die zoo veel verbittering onder onze bevolking brengt."

Dordrecht 9 *november.* — De Gemeenteraad heeft in zijne zitting van heden benoemd: tot adjunct-havenmeester den heer W. B. van Zijp, tot assistent waagmeester den heer C. P. van Koevorden, en voorts het tractement van den geneesheer aan het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen verhoogd van *f* 2000 op *f* 2500.

's Gravenhage 10 *november.* — H. M. de Koningin heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen de markiezin d'Ely, en gisteren namiddag heeft, onder meer genoodigden, aan het diner bij H. M. ook de heer Stoffregen, consul-generaal van Rusland alhier, deelgenomen.

— Z. K. H. de Prins van Oranje is heden morgen uit de residentie vertrokken.

— De commissie uit het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland, belast met het afnemen van het examen van hen, die als kandidaat-notaris wenschen toegelaten te worden, bestaande uit de raadsheeren mrs. Schuurman en Kist, benevens den procureur-generaal mr. van Galen, heeft heden hiermede een aanvang gemaakt. De notarissen Bervoets en de Bas zijn belast met het afnemen der vragen. Elf aspiranten hebben zich daartoe aangemeld, waarvan heden zes zijn ondervraagd, en allen zijn toegelaten, namelijk: de heeren J. A. F. Coebergh van Leyden, J. E. de Voogt van Dirksland, T. G. Gleichman van Rotterdam, mr. A. J. Redeker van Delft, A. D. Mijs van Sommelsdijk en J. G. Wassenaar van Leyden.

Aan de overige aspiranten zal op vrijdag 18 dezer maand het examen worden afgenomen.

— Wij kunnen mededeelen, dat bij de Regering het voornemen blijft bestaan om de groote zaal op het Binnenhof (Loterij-zaal) voor een museum van vaderlandsche oudheden te bestemmen; de bouwstoffen daartoe worden gaandeweg verzameld, om later, bij genoegzame vermeerdering, naar de zaal te worden overgebragt. Al hetgeen zich van vaderlandsche oudheden in het Prins Mauritshuis bevindt, zal ook naar het nieuw in te rigten Museum worden overgebragt, hetgeen van zelf zal leiden tot schifting en betere regeling.

Amsterdam 9 *november.* — Heden werd de thans voltooide kerk der parochie van den H. Augustinus door zijne doorl. hoogwaardigheid mgr. den Bisschop van Haarlem geconsacreerd. Bij gemis van het orgel werd de mis, die mgr. Borret, kamerheer van den Paus en kanunnik theologaal van Haarlem, na de wijding deed, door bazuingeschal begeleid. Naar de teekening van den architect van den Brink is een priesterkoor, eene kapel en een nieuwe breede toegang tot de kerk aangebragt. In het koor prijkt eene kostbare marmeren tombe, die het gebeente van de heiligen Maxima en Fortunata zal bewaren. In het altaar van O. L. Vrouwe prijkt een nieuw doek, de H. Moeder Gods voorstellende als troosteres der bedrukten, vervaardigd door den heer L. Erven Dorens. Ook is de kerk versierd met statiën in hout-relief, die de hand van een bekwamen schilder wachten. (*Tijd.*)

Amsterdam 10 *november.* — De hoogleeraar C. A. J. A. Oudemans is dezer dagen benoemd tot buitenlandsch lid van de » K. K. Gartenbau-Gesellschaft" te Weenen, en van de » Physikalisch-Oekonomische Gesellschaft" te Koningsbergen in Pruissen.

— De heer mr. J. van Lennep komt in een vlugschrift, dat bij den boekhandelaar J. de Ruyter alhier het licht heeft gezien onder den titel: » Een woord over het Haagsche Gedenkteeken voor November 1813", op tegen de gronden, welke door de hoofdcommissie voor dat monument zijn aangevoerd tot aanprijzing van Ebenhaëzer. De heer van Lennep meent, dat deze veeleer tot afkeuring hadden moeten leiden. Zijne bezwaren zijn niet van architectonischen, maar voornamelijk van geschiedkundigen aard. Hij protesteert verder tegen de wijze, waarop men tegen het ontwerp N. O. heeft gekabaleerd.

Nieuwe Diep 9 *november.* — De stoomkanonneerboot der Oostenrijksche marine, de Wall, is jl. vrijdag uit het drooge dok gehaald na volbragte reparatie, en ligt thans in de buitenhaven gereed om morgen te vertrekken.

Utrecht 9 *november.* — Tot assistent voor het onderwijs in de scheikunde aan de Hoogeschool alhier is benoemd de heer mr. A. D. van Riemsdijk, doctor in de wis- en natuurkunde.

Zalt-Bommel 9 *november.* — Door den Raad dezer gemeente is het bod, door den Staat gedaan, voor eenige uiterwaarden, gelegen boven deze stad, aangenomen. Het bedroeg *f* 5000 per bunder. Deze gronden strekken tot het bouwen der landhoofden en pijlers voor de spoorwegbrug over de rivier de Waal.

Breda 9 *november.* — De Kamer van koophandel en fabrieken alhier heeft besloten een adres in te dienen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, tot ondersteuning der voordragten van den Minister van Finantien ter hervorming van 's Rijks belastingstelsel.

— In de vergadering der Provinciale Staten van Noord-Brabant laatstelijk ontvangen zijnde het antwoord des Ministers van Binnenlandsche Zaken, nopens de kanalisatie der rivier de Mark en de waterloozing van het arrondissement Breda, zoo werd de daartoe bestaande commissie uitgenoodigd om zich deswege in betrekking te stellen met de Belgische ingenieurs, en hare werkzaamheden alzoo voort te zetten; zullende hiertoe de noodige magtiging bij Z. M. den Koning worden aangevraagd. (*B. C.*)

's Hertogenbosch 9 *november.* — Z. D. H. J. Zwijsen, Aartsbisschop van Utrecht, Apostolisch administrator van het bisdom van 's Hertogenbosch, heeft in het jaar 1862, ten gevolge van den bekenden noodlottigen aanslag, het huis Gerra onder Haren moeten verlaten en heeft van dien tijd af te Tilburg verblijf gehouden. Gisteren is de Aartsbisschop alhier komen wonen in het daarvoor aangekochte huis.

Koninkl. en Ministeriële Besluiten enz.

Z. M. heeft benoemd tot 2den luit.-kwartierm., bij het 1ste reg. inf., den serg. titulair *C. Dekker*, van het instr.-bat.; bij het 2de reg. inf. den serg. *L. E. Muller*, van het korps; bij het 4de reg. inf. den serg. *E. van Gendt*, van het korps; bij het 6de reg. inf. den fourrier *K. P. H. Weylandt*, van het 4de reg. van het wapen; en overgeplaatst bij het reg. grenadiers en jagers den 1sten luit.-kwartierm. *M. M. Eyssell*, van het 4de regement dragonders.

Z. M. heeft bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt benoemd tot officier van gezondheid van de 2de klasse (naar ouderdom van rang) den officier van gezondheid van de 3de klasse *D. J. Schneiders van Greyffenswert*, van gemeld personeel, thans dienstdoende bij het 4de regement infanterie.

Marine en Leger.

Naar men verneemt is het vertrek van Zr. Ms. korvet *Pallas* bepaald op 20 dezer.

Aanbestedingen.

Heden heeft aan de bureaux der Staatsspoorwegen de aanbesteding plaats gehad van: het maken van een station te Groningen, met daarbij behoorende werken en gebouwen, ten behoeve van den spoorweg van Harlingen naar de Hannoversche grenzen. Daarvoor waren 14 inschrijvingsbiljetten ingekomen. De minste inschrijver was de heer T. S. Schaafsma te Harlingen, voor de som van *f* 483,400, terwijl de hoogste inschrijving was voor de som van *f* 740,000.

— Men verneemt, dat bij de, op den 7 dezer, gehouden publieke aanbesteding voor de daarstelling van drie grindwegen in de gemeenten Kethel en Spaland, Vlaardinger-Ambacht en Schipluiden, het minst is ingeschreven door den heer D. Volker te Dordrecht, voor de som van *f* 50,900.

Regtzaken.

Het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van K. B., koopman te Sliedrecht, beschuldigd van bedriegelijke bankbreuk, door als gefailleerd koopman goederen te hebben verduisterd, welke tot den faillieten boedel behoorden. Het Hof heeft hem hieraan schuldig verklaard en veroordeeld tot eene correctionnele gevangenisstraf voor den tijd van drie jaren.

— Wij vernemen dat den 17 dezer voor de regtbank te 's Hage eene vrouw zal teregt staan, aangeklaagd van het houden van een pand- of beleenhuis, zonder behoorlijke vergunning.

Zijn wij wel onderrigt, dan moet die vrouw voor beleende goederen berekend hebben een matigen interest van slechts dertien honderd procent.

— Gisteren is in het hotel Paulez de Hertog van Brunswijk gehoord op de hem door den heer Sorel gestelde 38 vraagpunten. Dat verhoor, aangevangen ten ruim 10 ure 's voormiddags, heeft geduurd tot 2 ure 's namiddags, als wanneer al de vraagpunten waren beantwoord.

Kerk- en Schoolnieuws.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Noordwijkerhout de kandidaat A. C. J. van der Kemp.

Ongelukken, Misdrijven enz.

Ll. maandag is met den locomotief, welke onder St. Pancras bij Alkmaar dient tot aanvoer van zand voor den Staatsspoorweg, een treurig ongeluk gebeurd. Terwijl drie personen zich er onder bevonden, schoot de hoofdkraan los en werden zij door het kokende water overstelpt. Twee hunner zijn, ernstig gebrand, naar het gasthuis vervoerd; terwijl de derde, die het minst geleden heeft, in zijne woning verpleegd wordt.

— Gisteren ten ongeveer 5 ure des namiddags, is te 's Hertogenbosch een felle brand uitgebarsten in het huis van den bakker Quaadvlied, tevens tapijtfabriekant. Hoewel het zich voor de belendende huizen kwaad liet aanzien, was men, dank zij de goede inrigting der brandweer, ten 6 ure den brand geheel meester.

VARIA.

Menigmaal wordt door vreemdelingen de opmerking gemaakt, dat te Boskoop zooveel inwoners denzelfden naam voeren. Ongegrond is zij dan ook niet, wanneer men op de volgende statistieke opgave een blik werpt:

Vijf en vijftig	personen	dragen	den	naam	van	Boer.
Negen en veertig	"	"	"	"	"	van Kleef.
Vijf en veertig	"	"	"	"	"	Loef.
Vier en veertig	"	"	"	"	"	van Nes.
Veertig	"	"	"	"	"	v. Heyningen.
Veertig	"	"	"	"	"	Verkade.
Vijf en dertig	"	"	"	"	"	Koster.
Vier en dertig	"	"	"	"	"	v. d. Willik.
Dertig	"	"	"	"	"	Wilgen.
Negen en twintig	"	"	"	"	"	Hooftman.
Zeven en twintig	"	"	"	"	"	Goedkade.
Drie en twintig	"	"	"	"	"	van Tol.

De oorzaak dezer vermenigvuldiging van namen van ééne en dezelfde soort, moet gezocht worden in den lust om zich te begeven in het vak van boomkweekerij, waardoor men dan, als het ware, aan deze plaats gekluisterd is. Een ander verschijnsel klinkt hier ook vreemd in het oor van den vreemdeling, namelijk de uitgebreide bloed- of aanverwantschap die hier bestaat; zoodat men bijna iedereen met neef of nicht hoort aanspreken. Dit is ook zeer goed te verklaren wanneer men let op de vele huwelijken alléén tusschen ingezetenen dezer gemeente; zoodat geheel Boskoop veel gelijkt naar ééne familie. Natuurlijk bestaan hierop uitzonderingen.

Men verhaalt, dat de heer von Rechberg, kort voor hij als minister van buitenl. zaken aftrad, tegelijk met den heer von Plener, na het eindigen eener zitting van den Ministerraad, zich naar den hoofduitgang van het hôtel begaf; aldaar aangekomen zijnde, trad hij eene schrede achterwaarts en zeide tot den heer v. Plener: „ Ga voor als ik u verzoeken mag!" „ Ik dank u, liefst na u!" was het antwoord van den heer v. Plener. „ Welnu, laat ons dan tegelijkertijd gaan," liet de eerstgenoemde er op volgen, „ dan besparen wij dubbel werk aan de Wiener Zeitung" (het officiële blad).

Kunstnieuws.

Hollandsche Schouwburg.

(SINGEL.)

Het aan den heer Albregt voorspelde succès bij de optreding als Nogent in het tooneelspel „ de Ridder de Grignon" werd ten volle bewaarheid. Hij vertolkte het karakter van den getrouwen kamerdienaar — die meer nog dan zijn meester er prijs op stelt, den stand van den laatsten op te houden — op eene wijze die inderdaad uitmuntend mag geheeten worden. De overige „ vertooners" hebben weinig gelegenheid om van hunne talenten blijk te geven; of de heer Moor niet wat meer van zijn rol kon maken? is eene vraag die wij niet aarzelen in toestemmenden zin te beantwoorden. „ Doctor Peschke of kleine heeren" werd vlug afgespeeld en deed als steeds genoegen; sommigen schijnen er zelfs zoo door bekoord te zijn, dat men op aanstaanden vrijdag „ op vereerend verzoek" eene herhaling van dit nastukje mag te genieten zien.

Een talrijk publiek bevond zich eergisteren avond in de zaal van den schouwburg, ten einde de opvoering bij te wonen van Holtey's „ Laurierboom en bedelstaf", een drama dat, zoo als gewis een ieder zich nog levendig zal herinneren, in der tijd furore maakte. Over het geheel genomen mag men deze voorstelling als zeer wel geslaagd beschouwen. De heer van Ollefen vervulde de rol van Henry op hoogst verdienstelijke wijze; hij blijft zooveel mogelijk binnen de grenzen van het natuurlijke, niettegenstaande in de ziekelijke creatie van den opgewonden Holtey alle beweeggronden gevonden worden om zich aan overdrijving schuldig te maken. Vooral de laatste acte werd uitstekend teruggegeven, ofschoon het vervolgen van het drinklied dat door William (de heer Korff) wordt aangeheven, te veel stagneerde om te doen meenen dat de dichter zijne woorden in den geest volgde, of liever nazong. Wij wenschen dit evenwel als een op-, niet als eene aanmerking beschouwd te hebben, en stemmen volkomen in met de toejuichingen welken deze acteur te beurt vielen, ofschoon wij ten eenenmale afkeuren, dat de leden van het orchest hiertoe het sein geven. Wel weten wij dat zij meer komen om te zien, dan om zich te doen hooren — hetgeen trouwens volkomen in overeenstemming is met hunne capaciteiten — maar wij protesteren ten sterkste tegen hun applaudissement.

Mw. Sandrock ten Hagen stond den heer van Ollefen flink ter zijde; zij maakte van de rol van Agatha, die wij immer zagen nonchaleren, wat er van te maken was. Wij betreuren het inderdaad dat men deze actrice, in

de eerste dagen van haar contract door de directie zóó zeer gevierd, thans zoo weinig laat optreden. Wij onderstellen dat mw. Sandrock veel goeden wil heeft en alles ten koste legt om in de rollen, die haar worden toevertrouwd, te voldoen; wij achten het dierhalve pligt om die goede hoedanigheden op prijs te stellen, te meer daar die actrice veel natuurlijken aanleg heeft. Dringend bevelen wij dan ook aan, om een beter gebruik van de talenten dezer actrice te maken dan in den jongsten tijd het geval was. Wij erkennen dat de directie zich eenigermate in l'embarras du choix bevindt. Het damespersoneel is buitengewoon talrijk en desniettemin wederom versterkt (?) door mw. Cordes. Ons tooneel begint inderdaad eenigermate te gelijken op een kweekschool; in zekeren zin kunnen wij ons hiermede vereenigen, doch zulks mag nimmer ten koste zijn van sujetten die talenten kunnen doen gelden.

De overige „vertooners" in Holteys product vinden, zoo als bekend is, weinig gelegenheid om te schitteren; zij zelven schenen dit begrepen te hebben; althans zij hadden zich naauwelijks de moeite gegeven hunne rollen goed te bestuderen. Vooral de heer J. Haspels had zeer de hulp noodig van den souffleur; in sommige oogenblikken was zulks zelfs zeer hinderlijk. Over het geheel wenschen wij dat dit tooneelspel vlugger worde afgespeeld, en geeft men hieraan gehoor, dan zijn wij zeker dat het zeer voldoen en menigeen bewegen zal de wederopvoering bij te wonen.

Het blijspel „De 37 stuivers van den heer Middelburg," is een zeer onderhoudend stukje, dat alleraardigst is in elkander gezet. Het publiek scheen er bijzonder mede ingenomen, althans aan het gelach scheen geen einde te komen. Eenige coupures ware wenschelijk; men zou het daardoor welligt langeren tijd met genoegen blijven zien. De heeren Albregt en Morriën deden het hunne om het succes te verzekeren. 't Verwonderde ons eenigermate mevr. Albregt-Engelman als Jane te zien optreden; ons dunkt dat dit geene rol voor deze talentvolle actrice is, terwijl men „het welwillend op zich genomen" in dit geval toch wel niet kan doen gelden.

Verkooping van Huizen en Erven,

in het Notarishuis te Rotterdam,

Donderdag den 10 November:

Een Pand enz., Goudsch. Singel, 13/802; trekg. *f* 3650, daarboven *f* 60, verkocht.
Een Pand enz., als voren, 13/971; .... „ - 5050, daarboven *f* 190, verkocht.
Een Pand enz., als voren, 13/970; .... „ - 4925, daarboven *f* 100, verkocht.
Een Huis enz., als voren, 13/960; .... „ - 2900.
Een Pand enz., in een Gang, als voren (zijnde drie Huisjes), 13/961, 962 en 963; „ - 1150.
Gecombin. om *f* 4310 verkocht.
Een Pand enz., Colchos-Eiland, aan de Luthersche Vest, 9/58; .... „ - 6600, daarboven *f* 200, verkocht.
Een Pand enz., Nieuwehaven, 12/245; „ - 5400, daarop verkocht.
Een Huis enz., z/z. Heerenstraat, 9/78; „ - 3450, daarboven *f* 150, verkocht.
Een Pakhuis enz., n/z. Doelstraat, 8/389; „ - 3700, daarboven *f* 200, verkocht.
Een Huis enz., Lodewijk Takken- of Kalkgang, n/z. Oppert, 6/171; .... „ - 1200, daarboven *f* 300, verkocht.
Een Huis enz., als voren, 6/167; .... „ - 375, daarboven *f* 200, verkocht.
Een Huis enz., Brandewijnsteeg, 11/637; „ - 400.
Een Huis enz., als voren, 11/638; .... „ - 575.
Gecombin. om *f* 1125 verkocht.
Een Huis enz., als voren, 11/640; .... „ - 525, daarboven *f* 80, verkocht.
Een Huis enz., n/z. Kruiskade, $14/594^{1}$; „ - 6500.
Een Pand enz., aan het Binnenhof, n/z. als voren, $14/695^{1}$; .... „ - 4650.
Een Pand enz., op Stadsgrond, aan de Vest, nabij de Leeuwenlaan, 5/29; ...... „ - 4000.
Een Huis enz., Broedersteeg, 7/323; ... „ - 1775.
Een Huis enz., Warmoeziersstr., $13/605^{2}$; „ - 3100.
Een Huis enz., in eene Dwarsstraat, z/z. als voren, $13/605^{38}$; ....
Een Huis enz., als voren, $13/605^{37}$; ...
Een Huis enz., als voren, $13/605^{36}$; ...
Een Huis enz., als voren, $13/605^{35}$; ...
Een Huis enz., als voren, $13/605^{34}$; ...
Een Huis enz., als voren, $13/605^{33}$; ...
Een Huis enz., als voren, $13/605^{32}$; ...
Een Huis enz., als voren, $13/605^{31}$; ...
Een Huis enz., als voren, $13/605^{30}$; ...
} Niet geveild, als zijnde uit de hand verkocht.

Burgerlijke Stand.

***ROTTERDAM** 10 November.*

OVERLEDEN: J. Koevoet, jm., 27 j. — C. Mulder, jd., 23 j. — J. Michel, jm., 42 j. — G. F. Woeker, z., 1 m. — H. J. Boeglos. d., 1 j. — M. M. Friends, z., 1 m. — W. J. van Helden, z., 3 m. — P. de Brey, z., 9 m. — J. J. G. Zöllner, wedr. van C. Staats, 91 j.

BEVALLEN: E. H. M. de Jonge, geb. Philipse, z. — C. H. Stoup, geb. Snoeck, d. — J. J. Leliveld, geb. Suerhoff, z. — M. A. Roodbeen, geb. Vinkestein, z. — G. Pijpers, geb. Haddik, d. — M. Anes, geb. van Dam, d. — G. Stuurmans, geb. Draijer, d. — P. Sentrop, geb. Klunne, d. — M. H. van der Koll, geb. van Zonsbeek, *twee* d. — A. de Wit, geb. de Klerk, z. — M. van Pelt, geb. van der Knaap, d. — W. van Eyk, geb. de Valk, d. — A. M. Heykamp, geb. Tomson, d. — M. A. Sterkman, geb. van St. Maartensdijk, z. — E. van der Kolk, geb. Valkenburg, z.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Sedert de Memorie van Beantwoording der Regering op het verslag der Tweede Kamer over de begrooting voor de Staatsspoorwegen, dienst 1865, is bekend geworden, behoeft het voor niemand een geheim te blijven hoe die geprojecteerde spoorweg, dwars door onze oude en later op Fijenoord te bouwen nieuwe stad, in de wereld is gekomen.

Het is duidelijk: de Minister van Binnenlandsche Zaken heeft gemeend, dat de overbrugging der Maas beneden het Bolwerk reeds door onzen Gemeenteraad *was besloten*, en is *mis geleid* door het kaartje, waarop voor eenige jaren de bebouwing van Fijenoord enz. is geteekend.

De heeren ingenieurs voor de Staatsspoorwegen hebben hunne plannen, om ons genoegen te doen, zonder het algemeen belang uit het oog te verliezen, op *dat* uitbreidingsplan onzer gemeente *gebaseerd*.

Nu kan het betreurd worden, dat noch ons Gemeentebestuur, noch onze ingenieur de heer Rose, noch iemand ter wereld gelegenheid hebben gevonden, dit kolossale *misverstand* in tijds op te heffen; *het blijft een feit*, dat de spoorweg steunt op een uitbreidingsplan van Rotterdam dat, naar mijn bescheiden meening (*gelukkig*), nog in de lucht hangt.

Wie toch zal beweren, dat de thans gekozen lijn voor den Staatsspoorweg toch zou zijn getrokken, *al had het Gouvernement* geweten dat onze plannen voor de brug over de Maas nog zoo los waren?

En indien nu heeren Burgemeester en Wethouders van Rotterdam eens het *omgekeerde* hadden gedaan van hetgeen H.Ed. Achtb. hebben gemeend te moeten doen in deze zaak?

Wanneer nu eens op het plan van uitbreiding onzer stad *niet was stilgezeten*, maar men had dit in den Gemeenteraad tot werkelijk besluit gebragt *vóór* dat het Gouvernement zijn eindresultaat voor den spoorweg had vastgesteld?

En wanneer dan door den Raad eens ware besloten:

A. De Maas zal voor de oude stad tot eene ruime, breede, diepe, *van de zeezijde open haven* worden versmald.

B. De Maas zelve zal haren natuurlijken loop, achter Fijenoord om, hergeven worden.

Wie zal dan beweren dat het Gouvernement toch de lijn door en over de stad zou hebben gekozen?

Men mag veilig gelooven dat het Gouvernement dan wel getracht zou hebben den Staatsspoorweg in het oostelijk deel onzer oude of nieuwe stad te doen aanvangen.

Heeft alzoo ons uitbreidings-project de thans voorgestelde rigting van den Staatsspoorweg ten gevolge gehad, dan is eene beslissing omtrent die plannen dringend noodzakelijk, *ik zeg dringend*, want het Gouvernement, hoe welwillend ook, kan niet straffeloos wachten op het rijp worden onzer plannen. Of is het in het belang der Gemeente om met Fijenoord eerlang voor een fait accompli, *zonder discussie* te staan?

Zoo niet, dan ligt wat er gedaan moet worden, voor de hand.

Ons Gemeentebestuur moet het project van den spoorweg thans nog laten rusten.

De Gemeenteraad, zou ik wenschen, neme met den meest mogelijken spoed, in het belang eener *geheel onbelemmerde* discussie, de aanhechting van Fijenoord aan onze stad, ter hand.

Valt dan na rijp beraad het besluit, dat het ons belang is, de kromme Maas, met hare groote zandbank voor de stad, *de rivier* te laten, en de nieuwe stad door middel van ééne lange brug aan ons te verbinden, dan zal het spoorweg-ontwerp in aanzien winnen, ten minste als het nieuwere plan om onder het water door te gaan niet mogt worden aangenomen.

Blijkt het daarentegen, wat ik vurig hoop, dat het in het belang eener *volledige* aanhechting van Fijenoord aan onze oude stad *wenschelijk* is, dat de tegenwoordige Maas, *haven* worde, en dat de nieuwe Maas, op nieuw, de *Buitenlijn ga vormen* van het *vergroote* Rotterdam, en dus achter Fijenoord moet worden omgeleid, dan kan er ontwijfelbaar middel gevonden worden om de Gouvernementsplannen voor den spoorweg, ook in het belang van het Rijk, belangrijke wijziging te doen ondergaan.

Ik acht het eene niet te versmaden eer voor onzen tegenwoordigen Raad, dat hij geroepen wordt om een besluit te nemen in deze zaak; eene zaak welke zoo diep ingrijpt in de toekomst van Rotterdam.

Moge het hem gegeven zijn het plan vast te stellen, zoodanig, dat men ten allen tijde zal kunnen blijven roemen in de wijsheid van het genomen besluit.

Rotterdam 10 November 1864.

In Lading liggende Schepen

Te Rotterdam.

BATAVIA, het Barkschip J. C. Schotel, kapit. J. de Groot. Adres bij de Heeren 't Hoen, Hudig & Co. en de Cargadoors Hudig & Pieters, alhier, en Visser & van der Sande, alhier en te Dordrecht.

BATAVIA en SOERABAIJA, het Nederl. Barkschip Koophandel, kapit. A. Kuyper Wehrmeijer. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA en SAMARANG, het Nederl. Barkschip Baron van Heemstra, kapit. F. Nepperus Fz. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BELFAST, het Nederl. Schoener-Galjootschip Helena, Kapt. H. F. Diepenbroek. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

BREMEN, het Hanoversch Schip Petina, kapit. E. J. Grönewold. Adres bij Seeuwen & Co.

GIBRALTAR, het Nederl. Schip Fortuna, kapit. J. Hoogerwerff. Adres bij Seeuwen en Co.

KOPENHAGEN, het Ned. Schip Vrouw Grietje, kapit. B. J. Schoon. Adres bij Seeuwen & Co.

LISSABON, het Nederl. Schip de Hoop, kapit. J. Manneken. Adres bij Seeuwen & Co.

MACASSAR, het Nederl. Barkschip Koning Willem III, kapit. J. J. Kilian. Adres bij de Heeren 't Hoen, Hudig & Co. en de Cargadoors Hudig & Pieters, alhier, en B. D. Bosscher en Zn., te Amsterdam.

SAMARANG (met vrijheid om BATAVIA aan te doen tot het Landen van Passagiers), het Nederl. gekoperd Barkschip Dorothea Henriette, kapit. D. Smit; hebbende uitmuntende Inrigtingen voor Passagiers. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

STETTIN, het Pruissisch Schoenerschip Robert, kapit. F. Leplow. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

TRIEST, het Nederl. gezinkt Schoenerschip Hiram, kapit. L. R. Roelfsema. Adres ten kantore van Kuyper, van Dam & Smeer.

Handelsberigten.

Rotterdam 10 November.

Huiden. Op de heden door de NHM. alhier gehouden veiling van 7954 gez. M.-V. zijn 61 kav. verk. van 21½ tot 32½ c., en 26 kav. opgeh. van 24 tot 29 c. De 16.744 **Hoorns** zijn verk. a *f* 11. De 3576 **Hoornpitten** verk. a *f* 3. De 6100 **Beenderen** verk. a *f* 3.

Huiden. De 900 gez. B.-A., gisteren door particulieren geveild, zijn verk. van 23½ a 30 c.

Schiedam 10 November.

Moutwijn per Ned. Vat zonder Fust *f* 7.75.
Jenever „ „ „ „ „ - 13.25.
Amst. Proef „ „ „ „ „ - 14.50.
Zonder de Belasting.
Spoeling per Ketel.................. *f* 1.90.

Delft 10 November.

Boter. Heden zijn de prijzen geweest *f* 58 a *f* 66; ter markt zijn verkocht 16/4, 535/8 en 94/16.

Dordrecht 10 November.

Granen, Zaden enz. Onze markt was heden van Jarige en Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. Tarwe minder voorzien dan vorige week, waardoor benoodigden, om in hunne wekelijksche behoefte te voorzien, vorige prijzen moesten inwilligen. Jar. Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 8.80 a 9; Blaauwe en afwijkende *f* 8.20 a 8.60, en N. Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 6.80 a 8.10. Rogge N. Zeeuwsche, Vl. en Overm. weinig aangevoerd en goed prijshoudend; Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 5.80 a 6.30 en 148/2 Ned. ℔ Limburger tot *f* 180 verhandeld. Gerst. Winter en Zomer in de mooije blanke soorten wel te verkoopen; Zeeuws., Flakk. en Overm. Winter *f* 5.20 a 5.80; Zomer dito *f* 4.60 a 5.10. Spelt door schaarschte tot 10 c. hooger van *f* 3.30 tot 3.70 vlug te verkoopen. Haver. Inl. Voeder en Dikke was in de beste soorten wel te plaatsen; Zeeuws. en Inl. Voeder *f* 2.80 a 3.50; Dikke dito *f* 3.40 a 4. Boekweit zonder omgang; Limb. was per 2100 Ned. ℔ tot *f* 190 en Rijn tot *f* 195 te bekomen. Paardenboonen meerder uit het Overm. aangevoerd en moesten 20 c. lager van *f* 6.80 tot 5.30 afgegeven worden. Duivenboonen onveranderd en golden de aanzijnde *f* 7.50 tot 6.80 naar deugd. Witte Boonen niet aangevoerd. Bruine Boonen zeer weinig uit Zeeland en Vlaanderen ter veil, hebben 50 c. hooger *f* 9.50 tot 11 opgebragt. Blaauwe Erwten moesten door beperkten aanvoer uit Zeeland en Flakkée 30 c. hooger van *f* 8.30 tot 7.70 betaald worden. Koolzaad genoegzaam niet ter veil, was tot £ 1 hooger aan onze Olieslagers grif te plaatsen. Voor eene partij gewoon Zeeuwsch is £ 64 ingewilligd. Te lev. op 9 vat in deze maand zonder gestelde verkoopers, April werd £ 76 gehouden. Zomer niet ter veil, had gemakkelijk £ 1 tot 2 hooger prijs dan vorige week opgebragt. Lijnzaad zonder omgang en was tot vorige prijzen als 106 ℔ Archangel tot *f* 335 en 110 ℔ St. Petersb. tot *f* 330 aangeboden. Inl. Zaai was bij matigen aanvoer tot 10 c. hooger als 1ste soort van *f* 4.90 tot 4.70 en 2de soort van *f* 4.50 tot 4.30 per 31½ koppen vlug te plaatsen. Hennepzaad. Inl. was tot vorige prijzen van *f* 270 tot 260 te koopen. Kanariezaad vond bij beperkten aanvoer van *f* 11.50 tot 9.50 ook weinig aftrek. Raapolie, waarvan de voorraad door toenemende vraag klein is geworden, vond tot merkelijk hooger prijs als Vlieg. en op 1° Dec. tot *f* 39½ genegen koopers, op 1° Mei werd dezelve op *f* 41½ gehouden. Lijnolie prijshoudend; Vlieg. tot *f* 37 verhandeld. Raapkoeken tot hooger prijs begeerd, en Lijnkoeken vonden tot genoteerde prijzen gereeden aftrek; harde Raapkoeken *f* 86 a 90; idem Lijnkoeken *f* 105 a 110; zachte dito *f* 140 a 150, per 1040 st.

Gouda 10 November.

Vee. De markt met grooten aanvoer doch tragen handel.

Kaas. Aangevoerd 33 partijen; prijs *f* 21 tot 25.

Boter. Goe- *f* 1.26 a 1.34, Wei- *f* 1.06 a 1.16.

Amsterdam 10 November.

Koolzaad op 9 v. Olie in Nov. tot £ 71 en April tot £ 76½ gedaan.

Londen 9 November.

Suiker met minder handel tot vorige prijzen; slechts 384 v. W. I. werden verkocht. Veilingen vonden heden geen plaats. 4000 z. goed nieuw gekl. Manilla bedongen 31/, 600 z. half greinig 35/, 500 z. bruin 27/6 a 30/ en 700 z. goed en mooi wit Siam. 39/ a 40/. **Rum** prijshoudend. **Koffij.** Native Ceylon in een doen; goed ord. 65/. Plant. zeer vast; laag middl. en middl. grijsachtig 74/ a 79/, mooi ord. en laag middl. grijsachtig bruinachtig 63/ a 74/, zwart 21/. Singapore, mooi ord. bruinachtig Java aard 65/. **Rijst** met goede vraag, doch weinig handel door de hooge eischen. **Jute** ruim 10/ hooger. **Katoen** met levendigen handel ¼ a 1 d. hooger. **Lijnzaad** vast; Calcutta 59/6 a 60/6. **Metalen.** Tin in een doen; Banca 95/9. IJzer hooger; Schotsch Giet- 51/6 a 51/7½ cont. en 52/1½ a 52/3 op 1 m. **Oliën.** Lijn- hooger, loco 32/9 a 33/; Raap- en Cocos- in een doen; Palm- stil, prima 36/; Terpentijnhooger, loco 61/, zeilende 60/6; Petroleum- flaauw 1/11½ a 2/; Ruwe £ 16. **Talk** 6 d. hooger; oude 40/3 a 40/6, nieuwe 41/, tot Dec. 40/9, tot Maart 42/6, Maart 43/6 koopers.

Graanmarkt met redelijken aanvoer van het buitenland. Tarwe in een doen. Amerik. Meel vast in prijs. Gerst zeer vast. Boonen, Erwten en Haver onveranderd. Zaden prijshoudend. De aanvoeren bedroegen gisteren en eergisteren Tarwe 6230 q., Gerst 740 q., Haver 20,910 q. en Meel 750 z.

Antwerpen 9 November.

Koffij zeer vast met weinig voorraad; uit de eerste hand werden ca. 600 b. Rio en uit de tweede hand 4 a 500 b. St. Domingo en Java afgedaan. **Huiden.** Gez. B.-A. Ossen- 24½ kilo 28 c.; R.-G. Ossen- 20/25 kilo 25½ c., dito 25/32 kilo 29 c., dito Koe- 25/28 kilo 26½ c. Gez. Paarden- R.-G. 13⅘ kilo fr. 88. **Harst.** Fransche Braie Sec Clair *f* 15. **Petroleum.** Geraffin. Amerik. stil; loco licht gele fr. 66½ a 67, half wit fr. 68 a 68½, wit fr. 70

Havre 7 November.

Katoen met redelijke vraag; tot 5 ure zijn 960 b. afgedaan, waaronder 100 b. Madras per Nov. en Jan. a fr. 185. **Koffij.** Haiti fr. 85 entr., Rio ongew. fr. 80½. **Suiker** iets vaster; Antilles n.° 4 fr. 50 cons., Havana n.° 12 fr. 31½ entr. **Huiden.** B.-A. Gedr. Mataderos fr. 115, R.-G. gez. fr. 55, dito Koe- fr. 49. **Campêchehout.** St. Martha fr. 15.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN.

op 10 November 1864. — 8 uur v. m.

NAMEN der Plaatsen.	BAROMETER te Maastr. en versch. gister. av. 8 u.	hedenmr. 8 u.	WIND. rigting.	kracht.
Groningen..	+ 2. 8	+ 3. 2	Z.	0
Helder.....	+ 2. 8	+ 3. 1	Z.	0
Vlissingen..	+ 1. 3	+ 1. 2	N.O.t.O.	3
Maastricht.	761. 1	760. 3	N.	2

Grootste verschil { gisteren avond G & H 2. 8 M
heden morgen G 3. 2 M

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (O.) *Aang.*
10 nov. *Adriana Petronella*, de Breuk qq., Batavia
Sara (st.), Londen

Hellevoet (N.O.) *Aang.*
9 nov. *Chevy Chase* (st.), Newcastle
10 *Vigo*, Farnill, St. Valery
Zephyr (st.), Londen
Seagull (st.), Hull
John & Isabella, Young, Newcastle
Cornelia, de Jager, Riga
Boris, Lewerdowitz, Libau
Carl Rudolph, Inge, d.°
Jantina Christina, Bekkering, St. Petersb.
Adriana, Paap, dito
Vertrokken.
10 *Drie Gezusters*, Breeland, Havana
Maria Elisabeth, v. d. Weyden, Lissabon
Adm. Ver-Huell (st.), Havre
Ettje Berg, Dik, Belfast
Albert (st.), Hull
Thomas Taral, Gerley, Middlesbro'
Chelone, Edwardsen, Frederikstad
Otto & Olaf, Erichsen, Elseneur

Brielle (O. t. Z.) *Aang.*
10 nov. *Norfolk* (s), Harwich
Vertrokken.
Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
Waterloo (st.), Londen
Amicitia (st.), Bergen

Maassluis (O.) *Vertr.*
10 nov. *Hans Andreas*, Elfversson, Sunderland

Texel (O. Z. O.) *Aangek.*
9 nov. *Magnet* (st.), Londen
Vertrouwen, Moesker, Newcastle
Catharina, Belcham, Sunderland
Hebe, Sove, Korsoer
Z. M. kotter *Vlinder*, Adriaanse, Vlissingen
10 *Ondine* (st.), Bordeaux
Vertrokken.
9 *Fosca Helena*, Ridder, Suriname
Mohammed Saïd (st.), Zellien, Antwerpen
Stad Workum, Stenders, Londen
Alma, Ladanza, Newc.
Marianne, Woxen, Christiania
de Vrede, Naess, Frederikstad
Heinrich, Jacobsen, Tonsberg

Vlie *Aangekomen*
7 nov. *Nora* (st.), Londen
Argo, Koster, Frederikst.
Amsterdam (s), Hamburg
Vertrokken.
8 *Irwell* (st.), Hull
Ida, Jens, Stettin
Thor, Christensen, Kopenhagen

Zoltkamp *Aangek.*
7 nov. *Jan Hendrik*, Slager, Memel
Hendrika, Bekenkamp, Newcastle

Veere *Aangekomen*
8 nov. *Cornelia*, v. Hengelaar, Dantzig n. Middelb.

Vlissingen *Aangek.*
9 nov. *William Harper*, Everson, Buenos-Ayres
Vertrokken.
6 *Anne Decatur*, Pickering, Callao
Annette, Baumeijer, Triëst
Martin, Pust, Ancona

—o-o—

Vreemde HAVENS.

Kanagawa *Aang.*
30 aug. *Jacob en Anna*, Bonger, Rotterdam

Hong Kong *Aangek.*
13 sept. *Loopuyt*, v.d. Hidde, Singapore

Anjer *Gepasseerd*
24 spt. *Nation's Hope*, Lake, Soerabaija n. Rotterdam
28 *Art Union*, Boston n. Batavia
Aangekomen.
27 *Equinox*, Bristol

Tjilatjap *Vertrokken*
8 sept. *Helena & Anna*, v. Aalburg, Amsterdam (en niet naar Rotterdam, als in ons vorig N.° gemeld)

Singapore *Aangek.*
24 sept. *Stad Enschedé*, Kretschmer, Glasgow
Vertrokken.
24 *Petronella Catharina*, van der Veen, (v. Amst.) Japan (zie rapport)

Ibraïla *Vertrokken*
21 oct. *Kronpr. Ernst August*, Abrams, Amsterdam

Zante *Vertrokken*
20 oct. *Oriental*, Dennis, Rotterdam

Triëst *Aangekomen*
5 nov. *Triëst* (s). Buys, Rott. (laatst van Venetië)

Napels *Aangekomen*
2 nov. *Anna*, Hoetjer, Rott.

Cadix *Vertrokken*
5 nov. *Dirk Hendrik*, Prins, Monte-Video

Lissabon *Vertr.*
2 nov. *Duiveland*, Marcussen, (v. Londen) Boston (na volbragte reparatie)
Aangekomen.
3 *Laurens*, de Haan, Newc.
Pomona, Haddeman, Rott.

St. Nazaire *Vertr.*
7 nov. *Ange Gardien*, Vince, Rotterdam

Havre *Vertrokken*
8 nov. *Everhardus*, de Boer, Cagliari

Swansea *Aangekomen*
8 nov. *Wijbrandus Udo*, Kiers, Schiedam

Cardiff *Aangekomen*
7 nov. *Orion*, Giacometto, Dordrecht
Richard III, Greenough, Amsterdam
Anna Agatha, Sloot, Tréport

Plymouth *Vertr.*
8 nov. *Alida Pronk*, Scholtens, (v. Triëst) Hamburg

Bij **Plymouth** *Aang.*
7 nov. *Robert Dickson*, Hjärne, Bat. n. Rotterd.

Teignmouth *Vertr.*
8 nov. *Eliza*, Bryant, Dordt

Seaford *Ter reede*
8 nov. *Nederland*, v. d. Eb, Batavia n. Rotterdam

Douvres *Gepasseerd*
7 nov. *Emilie*, Bruynseels, Rott. n. Port Philip

Londen *In lading*
9 nov. *Amicitia*, Arends, Bahia
Lubbegiena, de Jonge, Amsterdam

Shields *Aangekomen*
8 nov. *Twee Gezusters*, Bakker, Groningen
Ann, Jones, Rotterdam
Jantje, Smid, Riga

Newcastle *In lading*
7 nov. *Stad Appingedam*, Ohlsen, Barcelona
Francina Willemina, v. Winkel, Pekalongan

Grangemouth *Aang.*
4 nov. *Isabella Wilson*, Reddie, Rotterdam

Hamburg *Aangek.*
8 nov. *Jantina Pietronella*, de Boer, Zaandam
Vertrokken.
8 *Vier Vrienden*, Hockstra, Zoltkamp
Etherley, Leggett, Holl.

Cuxhaven *Vertr.*
9 nov. *Gezina*, de Jonge, Bahia

Bremerhaven *Vertr.*
8 nov. *Grietje Huisman*, Dijkstra, Amsterdam
Vrouwke Kroder, Dijkstra, d.°

Wolgast *Aangekomen*
5 nov. *Heinrich*, Luken, Harlingen

Stettin *Aangekomen*
7 nov. *Medea* (st.), Amst.
Elu, Preuss, d.°
Sika, Venema, d.°
Elise, Boye, Rotterd.

Swinemunde *Aang.*
8 nov. *Bordeaux* (st.), Achenbach, Rotterdam
Vertrokken.
7 *Emilie*, Preuss, (v. Amst.) Koningsbergen

Dantzig *Ter reede*
7 nov. *Annechina*, Bull, Flensb. n. Rugenwalde

Bolderaa *Aangek.*
3 nov. *Helene*, Jongebloed, Amsterdam
Geert Herwig, Pluym, d.°
Maria, Heijen, dito
Jantina, Boon, Bristol
Gefion, Larsen, Schiedam
Wladimir, Heimborg, d.°
Amicitia, de Groot, Middlesbro'
Jantina Kobina, de Jonge, Rotterdam
Gesina, Görtemaker, Harlingen
4 *Herstelling*, Ligthart, d.°
5 *Barend*, Mulder, Amst.
Union, Hazewinkel, Liverpool
Familietrouw, Jonker, Kopenhagen
Christian, Johannson, Schiedam
Leo, Jongebloed, Hamburg
Vertrokken.
4 *Johanna Engelina*, Drent, Antwerpen
Anna, Poelman, dito
Phoenix, Glim, Holland
Collegie Voorzorg, Hubert, Elseneur
Wicherdina, v. Dijken, d.°
Gezina, Banting, d.°
5 *Trijntje Gesiena*, Bos, Holland

Dalaroe *Aangekomen*
5 nov. *Titia Margaretha*, Schaap, Amsterdam

C. .. ..ania *Uitgekl.*
27 oct. *Alida Elisabeth*, Potjewijd, Holland

Osterrisoer *Aangek.*
24 oct. *Zwaantina*, Nieboer, Amsterdam

Kopenhagen *Vertr.*
5 nov. *Concordia*, Olthoff, Engelholm
7 *Jacob Synes*, Schut, Stettin

Elseneur *Aangek.*
6 nov. *Vier Gebroeders*, Emmelkamp, Newcastle n. Wismar
Alyda Antonia, Visser, Schiedam n. Oostzee
Willemina, Nagel, Grimsby

Fredrikshavn *Aang.*
3 nov. *Froukje*, Faber, Randers n. Noorwegen

—o-o—

Amsterdam 10 nov. De bark *Petronella Catharina*, kapit. van der Veen, van hier naar Japan, heeft, volgens brief van Singapore d. d. 1 october, na aldaar volgens order van experts in het dok nieuw gekoperd te zijn en verdere reparatiën gedaan te hebben, de grootendeels geloste lading weder ingenomen en den 24 september de reis naar Yokohama en Nagasaki voortgezet.

— Het Ned. kofschip *de Jonge Wigcher*, k. Kuitze, van Memel met lijnzaad naar Antwerpen, is, volgens telegram van Dantzig d. d. 9 dezer, bij Karwenbruck gestrand, doch het volk gered.

Dantzig 7 nov. Het schip *Arminius*, k. Meijer, is bij het binnenkomen alhier met een Ned. kofschip in aanvaring geweest en heeft schade aan den boeg.

Mauritius 4 october. Het schip *Columbia*, kapit. Poulsen, van Bassein naar Falmouth, is hier binnengeloopen, zijnde lek.

— Het Eng. schip *Keepsake*, kapitein Swan, van Shanghae naar Europa, geladen met thee, zijde enz., is in het begin van julij op de N.O. punt van het eiland Sara, in de Zee van Timor, totaal verongelukt. De bemanning verliet Koepang den 28 augustus ll. in het Nederlandsch stoomschip naar Java. Kapt. Orfeur, voerende de *Norman*, van Melbourne en Timor hier aangekomen, rapporteert dat het wrak den 30 augustus reddeloos en de lading over het geheele eiland verspreid was.

Macao 10 sept. Het Ned. schip *Constance*, kapit. Mulder, den 6 dezer van hier naar Samarang vertrokken, is heden met verlies van stengen, zeilen enz. uit zee teruggekomen.

—o-o—

Gepraaid:

....., tusschen de Kaap-Verdische Eilanden, Ned. schip *Holland*. (Door een te Fernambuck aangekomen schip.)

15 sept., op 6° NB. en 21° WL., *Gebroeders*, Arbman, v. Amsterdam naar Batavia.

21 sept., op 1° ZB. en 22° WL., *v. d. Palm*, v. Katwijk, van Rotterdam n. Samarang.

30 oct., op 47° 38′ NB. en 13° 12′ WL., *Twee Gezusters*, Bergman, v. Batavia, laatst van Mauritius, naar Rotterdam.

Door kapit. de Breuk qq., voerende het schip *Adriana Petronella*, te Brouwershaven binnen:

8 nov., in de Noordzee, nabij den Noordhinder, *Koning Willem II*, Besseling, van Batavia n. Amst.

—o-o—

Rotterdam *Uitgekl.*
9 nov. *Hiram*, Roelfsema, Triëst
Paulus Meints, Struik, Messina
Courrier, Mathurin, Rouaan

Amsterdam *Vertr.*
9 nov. *Betje Pronk*, Vos, Suriname
Willemina, Puister, Ancona

—o-o—

RIVIERBERIGT.

Rotterdam. Hoog water 11 nov.: 1ste getijde 1 ure 15 min.; 2de getijde 1 ure 39 min.

Keulen. Rijnhoogte 10 nov. 3 voet 8½ d. Rijnl.

CARGALIJSTEN.

Amsterdam.

LONDEN, Diana (st.) — 113 k. Blik, 89 bund. IJzer, van den Berg en Co.; 100 k. Blik, 7 k. en 50 st. Koper, Surie en Lingeman; 160 v. Talk, Kon. Ned. Fabr. v. Wask.; 25 k. Vijgen, B. H. Schröder en Co.; 5 v. Wijn, Lappé en Dankelman; 2 v. dito, Verschuur en Co.; 3 v. dito, Bouhoff en Noorduyn; 4 v. dito, G. M. Steins Bisschop; 15 k. Vilt, H. T. C. Hellings; 15 z. en 20 k. Suiker, 28 cer. Amandelen, 28 v. Honig, D. van der Werff; 25 cer. Amandelen, E. E. Visser en Zn.; 5 coll. Koopm., L. S. Gompen Jr.; 10 v. Honig, Wed. W. Wieffering; 155 v. Petroleum, 130 b. Katoen, 241 b. Tabak, 20 v. Salpeter, 10 k. Schellak, 388 k. Thee, 13 k. Gom, 5 t. Amaril, 33 z. Kurkuma, 47 cer. Amandelen, 109 coll. Droogerijen, 5 v. Wijn, 4 p. Rum, diverse Koopm., Order.

BREMEN, Folkerdina, Dijkstra. — 46 v. Talk, Kon. Ned. Fabr. van Wask.; 300 b. Rijst, 8 b. Tabaksbladen, 7 v. Smeltkroezen, Order.

BREMEN, Catharina, Buisman. — 11 v. Tabaksbladen, Kaupé en Wilde; 550 b. Rijst, 4000 Duigen, 5 v. Tabaksbladen, 8 k. Gom, Order.

BREMEN, Jantina, Veen. — 1200 z. Rijstafval, 10,000 Duigen en Bodemstukken, Order.

Havre 8 November.

Katoen. De markt was kalm maar vrij vast; 600 b. werden verkocht a fr. 190 voor Madras per November en Januarij. Voor **Suiker** was de markt vaster; 1600 k. Havana n.° 12 bedongen fr. 32 a 33 entr. **Wol.** 20 b. B.-A. tot fr. 160 a 165 verkocht. **Talk.** 60 pijp. R.-G. bragten fr. 50½ op. **Petroleum.** Ruwe lager; 300 vjs. a fr. 41 verkocht. **Nitrate de Soda.** 750 z. bedongen fr. 17¾. **Geelhout.** 40 ton Carmen tot fr. 8 a 8.55 verk., en 200 t. dito **Campechehout** uit de hand tot geheimen prijs.

New-York 25 October.

Katoen vast, er werden 550 b. a 125 c. voor middling afgedaan; de markt sluit vast. **Asschen** vast; Pot- $ 10½ a 11, Paarl- $ 12 a 12½. **Meel.** State en Western zijn 30 a 40 c. hooger te noteren, men betaalde voor superfine State $ 8.75 a 9. **Granen**. Tarwe 5 a 8 c. hooger; Milwauke Club 215 c.; Western, roode Winter, ord. kwal. 215. Rogge vaster 143 a 145 c. **Koffij** stil. **Petroleum** hooger; ruwe 47 a 48 c., geraffin. 66 a 67½ c. entr. **Spek** met levendige vraag. **Reuzel** vaster 20 a 22½ c. **Talk** vast 16½ a 17½ c. **Goud** 216⅜. **Wissel** op Londen 237, op Parijs fr. 2.47½ a 2.55.

Beursberigten.

Rotterdam 10 November.

				l. k.	h. k.	g. k.
Nederl.	Werk. Schuld	2½	pCt.	60¾	60 13/16	60¾
„	dito dito	4		95⅛	95⅛	95⅛
Portugal	Oblig. 1856/63	3	„	45		
Rusland	Obl. bij Hope 1864	5	„	86⅞	87	86⅞
„	Oblig. Stiegl. 1855	5	„	81		
„	Spoorw.-Aand.	5	„	183		
Oostenr.	Oblig. in Metall.	2½	„	28¾	28 13/16	28 13/16
„	dito dito	5		56 11/16	56¾	56¾
„	Nationale	5	„	63½		
„	Aand. A. 1864	f		85½		
„	Fr. Oost. Spoorw.	f		117¾		
„	Pandbr. in Zilver	f		207		
Grenada.	Afgestemp.	5	„	11½		
„	dito	1⅜	„	6¾		
Griekenl.	Obligatien	5	„	20⅝	20¾	20¾
Illinois	Obligatien	7	„	50½		
Turkije	Obligatien	6	„	46¾		
Vereen. St.	losb. 1882	6	„	43¾	44	43⅞
„	Geconfeder.	8	„	5½		

Bij matigen handel leverden de prijzen over 't geheel geringe verandering op.

Het Comité der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, Secretaris.

LAATSTE PRIJZEN TEN DRIE URE:

Rusland, Spoorw.-Aand., 5 pc., 182½. Vereen. Staten, losbaar 1882, 6 pc., 43⅞, 13/16, 11/16; Geconfed., 8 pc., 5½. Turkije, Oblig., 6 pc., 46⅝.

Amsterdam 10 November.

				l. k.	h. k.	g. k.
Nederl.	Werkel. Schuld	2½	pCt.	60⅝	60 13/16	60¾
„	dito dito	3	„	71 15/16	72⅛	72
„	dito dito	4	„	95 1/16	95¼	95⅛
„	Amort. Sijndic.	3½	„	89		
„	Handelm. op resc.			135	135¼	135¼
„	dito a cont.	4½	„			
„	Rijn Ad. (Shares).			290	293	293
„	Centraalm. Obl.	f		115		
„	Maats. H. en Nijv.			71		
België	Cert. bij Rothsch.	2½	„			
Spanje	Obligatien	2½	„	41½	41 9/16	
„	dito	3	„			
„	dito Binnenl.	3	„	44 15/16	45	
Portugal	Obligatien	3	„	45 3/16	45¼	45¼
„	dito 1856/63.	3	„	45 1/16	45¼	45¼
Rusland	Obl. bij Hope	5	„	94		
„	dito 1828/29	5	„	98		
„	Cert. 1840	4		66⅞	66 15/16	
„	Orig. 2/3/4e Leen.	4	„	66 11/16		
„	Cert. 5de Serie	5	„	68½		
„	d.° 1855, 6de Ser.	5	„	80 11/16	80¾	
„	dito te Londen	3	„			
„	d.° bij Hope 1860.	4½	„	82½	82 11/16	82 11/16
„	Leen. 1862	5	„	84⅝		
„	N. Leen. 1864	5	„	86 15/16	87	
„	d.° Engelsche	5	„	85⅛	85½	85⅛
„	Cert. in Assign.	6	„			
„	Spw.-Actien	5	„	181¾	182½	182
„	dito dito	4	„	152		
„	Hypotheek	4½	„	67¼		
Polen	Aand. 1835	f		154		
Pruissen	Oblig. 1859	5	„			
„	Aand. 1854	3½	„			
Oostenrijk	Oblig. Goll en Co.	5	„	53¼		
„	Obl. Met. Oude	5	„	56 9/16	56 13/16	56¾
„	dito dito	2½	„	28⅞	28 15/16	
„	dito Rente Amst.	5	„	80⅛	80¼	
„	N. Leen. 1864	5	„	69¼		
„	dito Nation. 1854.	5	„	63½	63 11/16	63⅝
„	Ween. Bank-Act.	f				
„	dito Aand. 1854	4	„			
„	dito dito 1860	5	„	470½		
„	dito dito 1864	f		84¾	85	85
„	Fr. Oost. Spw. Obl.	f	„	117		
„	Pandbr. in Zilv.	f		207		
Italië	Cert. en Inschr.	5	„	58⅞		
Denem.	Oblig. te Londen.	3	„	74¾		
Brazilië	Geldl. 1852/60	4½	„			
Equador	Oblig. 1855	1	„	11¾	11⅞	
Venezuela	Obligatien	2	„	18	18 1/16	18 1/16
„	dito Uitgest.	1	„			
„	d.° uit Conv.	6	„	44	44⅛	44⅛
Grenada	Obligatien	2	„			
„	Gest. Werkel.			11½		
„	Gest. Uitgest.	1½	„	6⅝	6¾	
„	Hectares			56½		
Mexico	Obligatien	3	„	26 9/16	26⅝	26 9/16
„	Nieuwe 1864	3	„	24 15/16		
„	Bew. Coupons			10½	11	
Illinois	Spoorw.-Aand.					
„	Holl. Cert.	7	„			
„	Obl. Cons. Bonds.	7	„	50	50¼	
Vereenigde Staten		5	„	42⅞	43¼	42⅞
dito 1881		6	„	43 15/16		
dito 1882		6	„	43 11/16	43⅞	43¾
dito Geconfed.		8	„	5 7/16	5⅝	
Griekenl.	Obl. Geldl. 1825.	5	„	20⅜	20½	20½
Turkije	Binnenl. Oblig.	6	„	46 9/16	46 11/16	46 11/16
„	d.° Cert. te Amst.	6	„	136		
Ohio	Obligatien	7	„	42¾		

KOERS VAN HET GELD

Aan de Beurs: Beleen. —, Prolong. 7½, Disc. 7 pc.
Bij de Ned. Bank: Beleen. op effect. 7, op goed 7. Disconto Wissel 7, promessen 7 pc.

De verlaging in het Eng. bankdisconto en het daarop gevolgd beter merk der Consols, hadden geen den minsten invloed op de markt. In Holl., zoowel als in de meeste vreemde fondsen, hadden verkoopen plaats, die de prijzen meer of minder drukten; op het laatst evenwel bleef het wat vaster dan vroeger, doordien het geld hier ruim scheen en op prolong. ½ pc. lager was.

NB. Gisteren zijn Aand. Maatsch. van Handel en Nijverheid ook a 73 gedaan.

Prijzen der Coupons: Metall. f. 24.—; dito Nationale f 27.95; Napels. f —.—; diverse Engels. per £ f 11.67½; Engelsche Russen f 11.67½; Fransche f 55½; Belgische f 55½; Pruiss. f 34½; Spaans. Piasters f —; Hamb. Russen f —; Russen in Z. R., f 28⅜; Pools. in fl. f —; dito in Reeb. f —. Illinois Coupons — cont. Spanje in Reeb. fr. —. Amerik. Goud Dollars f 2.32. Portug. [illegible] f —.— —; Papieren Dollars —.

Speciekoers. — Gouden Specien per Stuk. N. Dukaten f — a —; Oude ger. d.° f 5.60 a f 5.70; Tien Gulden St. f 9.75 a 9.85; d.° Eng. Souver. f 11.75 a f 11.85; d.° Pist. f 9.60 a f 9.70; St. van 20 fr. f 9.30 a f 9.40; Baren goud in Spec. f 10 a f 11 pc. a f 1442.60 per N. ℔ fijn.—Zilveren Specien per Ned. ℔ fijn. Fijne Drittels f — a f —; dito Bar. 1000/1000 950, Zilver van 900 a 850, dito van 800 a 700, dito van 600 a 500, dito van 400 a 300 —. f 104.20 a f 105. — Zilveren Specien per Stuk. Pilar. Piast. f 2.55 a f 2.60; Fr. Kroonen f 2.70 a f 2.75; St. van 5 fr. f 2.33 a f 2.36; Brab. Kroonen f 2.65 a f 2.70; Pruiss. Daalders f 1.73 a f 1.77.

Parijs 9 November.

Frankrijk 3 pc. a cont. 64.90, 64.75; dito op ult. 64.95, 64.85; dito 4½ pc. a cont. 92; dito op ultimo —. Fransche Bank-Actien 3395; Cred. Mobilier 890, 876.25; Noorder Spoorw. 970; Fr. Oostenr. Spw. 445; Russ. Spoorw. —. Italië 5 pc. 64.50. Spanje 2 pc. 41½; dito Binnenl. 3 pc. —; dito Buitenl. 3 pc. —; dito Nieuwe —; dito Passive —.

De handel was tamelijk levendig, maar de beurs sloot zeer flaauw.

OFFICIËLE WISSELKOERSEN.

ROTTERDAM 10 November.

		per	op	
Londen	disc. 8 %	£ 1	3/m.	f 11.50
			2/m.	„ 11.59
			kort.	„ 11.76
Parijs	„ 7 %	fr. 100	3/m.	„ 45.75
			2/m.	„ 46.—
			kort.	„ 46.65
Antwerpen.	„ 6 %	fr. 100	3/m.	„ 45.85
			kort.	„ 46.60
Hamburg	„ 4 %	M. B. 40	3/m.	„ 34.50
			2/m.	„ 34.70
			kort.	„ 35.—
Bremen	„ 6 %	Ls. d'or Th. 100.	3/m	„ 189.50
Berlijn	„ 7 %	Th. 100	3/m.	„ 169.—
			kort.	„ 172.—
St. Petersb.	„ 5½ %	Rs. 100	3/m.	„ 140.—
Frankf. a/M	„ 5 %	s. w. fl. 100	3/m.	„ 97.25
			kort.	„ 98.70
Augsburg	„ 4½ %	s. w. fl. 100	3/m.	„ 97.25
Weenen	„ 5 %	o. w. fl. 100	3/m.	„ 95.50
Triëst	„ 5 %	o. w. fl. 100	3/m.	„ 95.25
Venetië	„ 5 %	o. w. zilver fl. 100	3/m.	„ 113.25
Livorno	„ 8 %	Ls. 100	2/m.	„ 45.50
Genua	„ 8 %	Ls. 100	2/m.	„ 45.50
Napels	„ 8 %	Ls. 100	2/m.	„ 45.50
Lissabon	„ 7 %	Crs. 40	3/m.	„ 40.37

Disc. van Wisselbrieven 7 pc., van Promessen 7 pc.
Rente van deposito-gelden bij de Kassiers 5½ pc.

AMSTERDAM 10 November.

	2 Maanden.		Zigt.			3 Maanden.		Zigt.	
Londen	11.56½	g	11.75	p	Madrid	220	g	—	g
Parijs	55	g	56	p	Cadix	220	g	—	g
Bordeaux	54⅞	g	—	g	Sivilië	220	g	—	g
idem ½/m.	55⅞	g	—	g	Bilbao	220	g	—	g
Hamburg	34 13/16	g	35 1/16	g	Lissab.	40	g	—	g
Genua	44½	g	—	g	Porto	40	g	—	g
Livorno	44½	g	—	g	Petersb.	140	g	—	g
Napels	44½	g	—	g					

	6 Weken.		Zigt.			6 Weken.		Zigt
Weenen	96	g	—	g	Frankfort	97½	g	—
Augsburg	97½	g	—	g	Rotterd.	½		

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een welgeschapen ZOON *JANE MARY MORTON*, Echtgenoote van

Hongkong
16 September 1864. A. W. P. KUP.

Voor de vele belangstelling, ondervonden bij gelegenheid van ons **25jarig Huwelijksfeest**, betuigen wij onzen hartelijken dank.

G. H. ESHUYS.
G. A. ESHUYS — FREEM.

DEPARTEMENT ROTTERDAM
DER
MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Eerste Gewone Leesvergadering,

op WOENSDAG den 16 November 1864,
des avonds ten *half acht* ure.
Spreker Ds. **R. KOOPMANS VAN BOEKEREN**,
van *Leiden*.

DAARNA KORT VERSLAG VAN DEN STAAT EN DE WERKZAAMHEDEN DER DEPARTEMENTS INRIGTINGEN, en

FEESTELIJKE UITREIKING VAN HET EERMETAAL DER MAATSCHAPPIJ.

In naam van het Bestuur,
G. VAN REYN,
Lid en Secretaris.

VERGADERING
VAN DE
VOORLOOPIGE KIESVEREENIGING

voor de **Kamer van Koophandel en Fabrieken**, op Maandag den 14 November, des avonds ten 7½ ure, in het Notarishuis, tot het **vaststellen** der **Statuten** en tot het **voorstellen** en **bespreken** van **Candidaten.**

A. P. VAN STOLK, *Voorzitter.*
J. LOBBEREGT DE BIE.
L. T'HOEN.
G. MEES R. Azn.
L. PINCOFFS, *Secretaris.*

HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
VAN
Fraaije Kunsten en Wetenschappen.
Afdeeling Rotterdam.

Eerste Leesvergadering,

op DINGSDAG 15 NOVEMBER 1864, des avonds ten half 8 ure precies, in het Gebouw der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, in den Oppert alhier.

Spreker vóór en na de Pauze: Dr. **A. RÉVILLE.**

Namens het Bestuur,
Mr. L. G. GREEVE,
Lid en Secretaris.

DE COMMANDIET-KAS.
Commanditaire Vennootschap, opgerigt te Rotterdam,

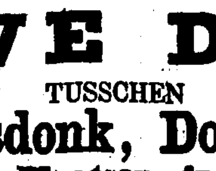
bij Notariële Akte, in dato 1 October 1861,
met een Waarborg-Kapitaal in Aandeelen van **f 5000**, waarvan **f 470,000** is ingeschreven.

Neemt Gelden a Deposito.	Bezorgt op de Stad het Incasso.
Op 8 dagen opvraagbaar a 4 % Rente 's jaars.	Voor beneden f 25,000 a ⅛ % prov. 's jaars.
» Een Maand na uitgifte » 5 % » »	Van f 25,000 tot » 100,000 » 1 ‰ » »
» Drie Maanden idem » 6 % » »	» » 100,000 » » 200,000 » ¾ ‰ » »
» Zes Maanden opvraagbaar » 4½ % » »	» » 200,000 » hooger ½ ‰ » »

Voor Binnenlandsche Wissels wordt volgens een billijk tarief plaatsverlies in rekening gebragt.

KANTOOR: Wijnstraat, 2—23.

De Directeuren,
C. VAN GEETRUIJEN.
V. VAN GEETRUIJEN.

SCHROEFSTOOMBOOT „BROEDERTROUW."
NIEUWE DIENST
TUSSCHEN
Oosterhout, Raamsdonk, Dordrecht, Rotterdam
en tusschenliggende Plaatsen, in correspondentie met
TILBURG, GILZEN, DONGEN, 'SGRAVENMOER en MADEN.
Vertrek November.

Van **Oosterhout:**				Van **Rotterdam:**			
ZONDAG	13,	namiddags	5 ure.	DINGSDAG	15,	namiddags	12 u. 30 m.
WOENSDAG	16,	voormiddags	7 »	DONDERDAG	17,	voormiddags	10 »
VRIJDAG	18,	»	8 »	ZATURDAG	19,	»	3 » 30 »
ZONDAG	20,	namiddags	9 »	DINGSDAG	22,	namiddags	3 »
WOENSDAG	23,	voormiddags	12 »	DONDERDAG	24,	voormiddags	4 » 30 »
VRIJDAG	25,	»	2 »	ZATURDAG	26,	»	9 »
MAANDAG	28,	»	3 »	DINGSDAG	29,	»	11 »
WOENSDAG	30,	»	6 »				

Iederen **Donderdag** is de Vertrektijd berekend om te *Dordrecht* tot **lossen** en **laden** van **Goederen** gelegenheid te geven.

Nadere informatien zijn te bekomen: Te *Raamsdonk*, bij A. BOUWENS; te *Dongen*, bij A. M. MUSKENS, in *den Posthoorn;* te *Tilburg*, bij D. BROECKX, in *den Gouden Appel;* te *Dordrecht*, bij J. MAST H.Wz.; te *Rotterdam*, bij J. & A. VAN DER SCHUYT, Haringvliet, zuidzijde, waar steeds een IJzeren Ligter gereed ligt om de Goederen in ontvangst te nemen.

Te *Oosterhout*, bij de Ondernemers **D. A. & M. VERSCHURE.**

Aanteekengeld wordt niet berekend.

Stoomvaart-Vereeniging DE MAAS.

Het Stoomschip BALMORAL, Kapit. *D. Lovius*,
vertrekt van ROTTERDAM naar
B R I S T O L
Zaturdag 12 November.
Adres: ROTTERDAM, BOUTMY & Co. — JOHs. OOMS Ez. & Co.

ROTTERDAM-WEST HARTLEPOOL.

Het Stoomschip FOREST QUEEN, Kapitein *C. Needham*,
vertrekt *Zaturdag 12 November.*
RUYS & KELLAR, ***Agenten.***

Stoombootvaart
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HULL.
Voor Passagiers en Goederen.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL**, Kapitein J. LEETHAM, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL aanstaanden **Zaturdag, *des morgens.***

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

ROTTERDAM EN HULL,
voor Passagiers en Goederen.

Het Stoomschip **SWALLOW**, Kapitein A. HART, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Zaturdag 12 November 1864**, des avonds.

Adres *SEEUWEN & Co.*

Openbare Verpachting.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ***Rotterdam*** zullen op Woensdag den 23 November 1864, des namiddags ten 1 ure, ten Raadhuize aldaar, Verpachten:

Voor den tijd van VIJF jaren.

Een Stuk **HOOILAND**, gelegen achter de Begraafplaats der gemeente Rotterdam.

Voor den tijd van DRIE jaren.

De **INKOMSTEN** en **OPBRENGSTEN** van het **DOORRIJDEN** van het **HEK**, staande op de Hoflaan, onder de gemeente Kralingen.

Op de Voorwaarden die, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen op de Plaatselijke Secretarie en het Stads Timmerhuis te Rotterdam.

MOLENZEILEN.

De BESTUREN van den **Achterofschen** en van den **Voorofschen Polder** zullen op Woensdag 14 December 1864, ten 12 ure 's middags, in het Raadhuis van Noord-Waddinxveen, bij enkele Inschrijving, in het openbaar Aanbesteden:

De **LEVERANTIE** met het **VIJFJARIG ONDERHOUD** van de **ZEILEN, TOUWEN, KETTINGEN enz.** voor de **Watermolens** van genoemde Polders benoodigd, aan te vangen 1 Januarij 1865.

De Voorwaarden liggen van af 5 December e. k. ter lezing ter voorz. plaats, waar ook de Bussen tot ontvangst der Billetten aanwezig zullen zijn.

De Vier Percelen Onroerend Goed,

onder de Gemeenten *Maassluis*, *Maasland* en *de Lier*, op den 9 November laatstleden door de Notarissen *VAN DER HOOP en REEPMAKER*, in de Herberg **de Pijnas**, te Maasland, geveild, zullen aldaar op den 16 November aanstaande, des middags ten 12 ure, door dezelfde Notarissen worden **Afgeslagen.**

Bij **E. H. TASSEMEIJER** alhier ziet het licht:

DE HOUDING DER SYNODE.
Eene Wekstem tot al de Leden der Nederlandsche Hervormde Kerk.
PRIJS 25 CENTS.

Rotterdamsche Schouwburg.

VRIJDAG 11 NOVEMBER 1864:

Laurierboom en Bedelstaf,

of *drie jaren uit het leven van een Dichter*, met een Naspel **Bedelstaf en Lauweren**, of *Twintig jaren na den dood*, Drama in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van *Carl von Holtey*. In geruimen tijd niet vertoond. (*Op vereerend verlangen.*)

Gevolgd door: **DOCTOR PESCHKE**, of *Kleine Heeren*, Blijspel met Zang in 1 Bedrijf

Aanvang ten 7 ure.

Verwacht, op Zondag 13 November 1864: **De Schipbreuk der Medusa**, Geschiedkundig Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar het Fransch; versierd met Nieuwe Decoratien, vervaardigd door en onder opzigt van *J. Ed. de Vries*. In een geruimen tijd niet vertoond.

ZATURDAG 12 NOVEMBER 1864.

FIDELIO, grosse Oper in 2 Acten. Musik von BEETHOVEN.

Aanvang ten 7½ ure.

Schouwburg Kruiskade.
DEUTSCHES THEATER,
onder Directie van M. D'HAIBÉ.
ZATURDAG 12 NOVEMBER 1864.
Abonnement en alle Vrije Toegangen uitgesloten.
Op algemeen verlangen:
Derde en zeker laatste Voorstelling van
CHARLES BERNARD,
Danser op één been.

CARLO BROCCIO, oder *der Pact der Hölle*, komisches Original-Gemälde mit Gesang in 3 Abtheilungen. 1°, **Dans de Postillon**; 2°, **Boléro**; 3°, **Manoeuvre d'un Matelot.**

Aanvang ten 8 ure.

THEATRE FRASCATI.
Les Bouffes Rotterdammois.

HEDEN VRIJDAG 11 NOVEMBER:
Drittes Auftreten von Herrn FISCHER, 1ster Deutscher Komiker.

Grosse Aria aus der Oper »Der Wildschütz" von Lortzing, gesungen von Hr. FISCHER.

Hollandsche, Fransche en Duitsche OPERETTES, DUETTES en SCÈNES COMIQUES in Costuum.

Aanvang 8 ure. **Entrée Vrij.**

WM. KOSTER, *Directeur.*

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amst.: 7.25, 10.25, 1.50, 3.30, 7.40.
„ „ alleen n. 's Hage: 12.40, 8.45, 10.2.
„ „ „ n. Schiedam op de werkd.: 12.— 's midd.
„ Amst. n. Rott.: 8.30, 11.20, 2.40, 4.30, 7.30.
„ 's Hage „ „ 7.5, 8.30, 10.32, 1.22, 4.12, 6.37, 7.50, 9.[illegible]
Aank. te Rott.: 7.45, 9.15, 11.20, 2.10, 4.55, 7.25, 8.35, 10.[illegible]

Vertrek van **Rijnspoorweg.**

Rott.: 6.45, 8.50, 12.3, 2.55, 5.55, 7.55.
Amst.: 7.20, 9.25, 12.20, 3.5, 4.25 (werkd). 6.35, 8.1[illegible]
Arnhem n. Utrecht: 6.35, 8.30, 12.10, 12.45 (werkd.), 5.5[illegible]
Utrecht n. Rotterd.: 6.—, 8.35, 10.40, 1.30, 3.58, 5.35 (werkd.), 7.50, 9.5.
Gouda n. „ 7.25, 9.26, 11.25, 2.—, 4.35, 6.29 (werkd.), 8.42, 9.39.
Aank. te „ 8.30, 10.—, 12.07, 2.25, 5.—, 7.10 (werkd.), 9.25, 10.05.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam n. Antwerpen: 8.15, 12.15, 5.15.
„ Breda: 6.30, 10.15, 2.25, 6.50.
„ Antwerpen n. Rotterdam: 7.35, 10.25, 4.05 (1ste kl.)
„ „ „ Moerdijk en Breda: 3.— des nam.
Aankomst te Rotterdam: 11.55, 2.45, 7.45.

Staatsspoorwegen.

Van Tilburg n. Bergen-op-Zoom 5.45, 9.30, 1.40, 6—, 8—
„ Bergen-op-Zoom n. Tilburg 7.—, 10.20, 2.40, 7.40.
„ Leeuwarden n. Harlingen 6.30, 11.15, 2.—, 4.45, 9.—
„ Harlingen n. Leeuwarden 8.15, 12.15, 3.30, 6.15, 10.—

Centraal-Spoorweg.

Van Utrecht naar Zwolle 8.50, 1.55, 8.05.
Van Zwolle naar Utrecht 7.—, 12.20, 4.25.

Gedrukt en uitgegeven bij G. en C. A. van Reyn, te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van VRIJDAG 11 NOVEMBER 1864, No. 273.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Donderdag 10 November.

In deze zitting heeft de *Voorzitter* medegedeeld dat de heeren Schimmelpenninck, van Nispen, Dirks, de Kanter, van Heemstra en Dumbar, schriftelijk hebben berigt, dat zij, tengevolge van verschillende omstandigheden, verhinderd worden de zitting bij te wonen.

De *Voorzitter* geeft kennis dat de heer J. J. Rochussen, nieuw benoemd lid voor het hoofdkiesdistrict te Amsterdam, zijne geloofsbrieven heeft ingezonden. — In handen gesteld van eene commissie van onderzoek, bestaande uit de heeren *Dullert*, *Kappeyne* en *Luyben*.

Zijn ingekomen drie Koninklijke boodschappen, ten geleide van wetsontwerpen, als: 1°, tot onteigening van perceelen, ten behoeve van den spoorweg van Meppel naar Heerenveen; 2°, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1865, en 3°, 16 ontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen. Al deze ontwerpen zijn reeds gedrukt en worden naar de afdeelingen verzonden.

Zijn ontvangen: 1°, eene missive van den Minister van Binnenl. Zaken, ten geleide van het verslag over den staat der scholen over 1862/63. — In handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren *Jonckbloet*, *van Nierop*, *van Zuylen*, *van Foreest* en *Pijpers*; 2°, gelijke missive, houdende inlichtingen op het rapport der commissie, ten opzigte van het verslag wegens den staat der scholen over 1860/61. — In handen gesteld van eene commissie, bestaande uit de heeren *Luyben*, *van der Veen*, *Groen*, *van Voorthuysen* en *Heemskerk*, en 3°, eene missive van den Minister van Finantien, ten geleide van eene aanvulling der overeenkomsten, betreffende de goederen van het voormalig klooster van St. Agatha (welke aanvulling reeds vroeger is medegedeeld). Die aanvulling zal bij de reeds gedrukte stukken worden gevoegd.

Eenige ingezonden verzoekschriften worden aan de daartoe bestemde commissie verzonden, terwijl eenige boeken en geschriften in de boekerij zullen worden geplaatst.

De *Voorzitter* deelt mede dat de commissien van rapporteurs gereed zijn met hare Eindverslagen over de wetsontwerpen: 1°, tot regeling van het geneeskundig Staatstoezigt, en 2°, tot vaststelling van de reglementen op het beleid der regering in de kolonien Suriname en Curaçao. — De dag der beraadslaging zal nader worden bepaald.

De *Voorzitter* herinnert, dat reeds sedert eenigen tijd door de Commissie van Rapporteurs is uitgebragt het eindverslag over het wetsontwerp tot goedkeuring der overeenkomsten betreffende de goederen van het voormalig klooster van St. Agatha. Hij stelt voor de beraadslagingen over dat ontwerp te bepalen op aanstaanden zaturdag, des morgens ten 11 ure. — Daartoe wordt besloten,

De *Voorzitter* verzoekt de leden der centrale afdeeling na den afloop der zitting bijeen te komen, tot regeling van de werkzaamheden.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

STAATSBEGROOTING

VOOR HET

Dienstjaar 1865.

Regerings-Antwoorden op de Afdeelings-Verslagen.

VIde HOOFDSTUK.

Departement van Marine.

De Minister van Marine hoopt, dat bij het lezen dezer beantwoording van het Voorloopig Verslag van hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1865 die leden, welke een zóó ongunstig oordeel over zijne handelingen uitten, dat zij verklaarden te aarzelen hem voortaan hun vertrouwen te blijven schenken, — hem onbevooroordeeld zullen willen volgen in de retrospectieve beschouwing van hetgeen in de laatste jaren bij de marine is voorgevallen, en dat zij een dergelijk vonnis niet zullen uitspreken dan na ernstig overwogen te hebben, wat aanleiding heeft gegeven tot den tegenwoordigen toestand.

Bij de beantwoording van het Voorloopig Verslag zal dit Staatsstuk op den voet worden gevolgd, omdat het niet zeer gemakkelijk is, het in zijn geheel te omvatten. Dit is waarschijnlijk daaraan toe te schrijven, dat zoo vele verschillende meeningen daarin zijn uitgedrukt, waardoor denkelijk eene schijnbare tegenstrijdigheid ontstaat in de algemeene strekking van het verslag. Men zegt:

Er wordt te veel en te weinig gebouwd, te veel voor onze middelen, en te weinig voor de gestelde eischen ...... Nagenoeg alle groote schepen zouden wij kunnen missen ... en hoogstens kan alzoo bij wijze van uitzondering met den bouw van zeer enkele groote schepen, als bijv. voor de Japansche expeditie, worden voortgegaan ..... Konden wij daartoe besluiten, het kleine Nederland zou eene Marine kunnen bezitten, waarvan het, ingeval van nood, belangrijke diensten heeft te verwachten .... enz., en elders: *het bouwen van de van Galen gaf tot ernstige bedenkingen aanleiding.* Zoo wordt ook op de eene plaats een verwijt gemaakt aan den Minister dat hij de vloot laat vervallen, zonder genoegzaam te zorgen voor de wederaanvulling van het steeds achteruitgaande materieel, terwijl op eene andere plaats wordt beweerd, dat het ongeraden is nieuwe schepen als de *van Galen* en *Watergeus* te bouwen.

Hoewel men in de eerste paragraaph reeds een sterk afkeurend oordeel over de handelingen van den Minister aantreft, zoekt men te vergeefs naar eenig feit om dit oordeel te motiveren, en bepaalt men zich tot algemeenheden over de weinige vastheid van zijn bestuur; terwijl eene menigte bezwaren en twijfelingen op nieuw worden te berde gebragt over de doelmatigheid van maatregelen, welke in vroegere stukken en ook bij de enquête grondig zijn behandeld, en waarover men het toen vrij wel eens is geworden, zoodat de Minister meende daarop niet andermaal te behoeven terug te komen.

§ 1. Dat onze marine bestaat uit een aantal schepen van verschillende soort is een natuurlijk gevolg der onderscheidene diensten, welke daarvan worden gevorderd, en der verschillende tijden waarop en omstandigheden waaronder die schepen zijn aangebouwd. Dat alle thans niet evenzeer op de hoogte van den tijd zijn, is ook het gevoelen van den Minister; dan dit is even zoo waar bij ons als bij alle andere Natiën. Men zie slechts de opgave der Fransche en Engelsche oorlogsvloten. De reden daarvoor is de groote omwentelingen, die sedert de laatste 30 jaren in het zeewezen hebben plaats gehad, en waarbij achtereenvolgens zeilschepen, schepraderschepen, schroefschepen, schepen met auxiliair en met vol vermogen, enz. enz., werden aangebouwd, om aan de ontstaande eischen van het oogenblik te voldoen.

Bij andere Natiën heeft men, met groote geldelijke opofferingen, getracht zich onmiddellijk op de hoogte der eischen te stellen: bij ons wil men daartoe langzamerhand geraken. Dat daarom al het oude en gedeeltelijk nog nieuwe materieel ons in geval van nood geene wezenlijke diensten kan bewijzen, hoewel het niet toereikend kan worden geacht, mag men betwijfelen. Behoudens eenige uitzonderingen kan men zeggen, dat het aanwezige materieel in goeden staat verkeert. Voor de handhaving van ons gezag in Oost-Indië is het voldoende, hoewel te kostbaar; voor de oefening van matrozen, enz. eveneens, en voor de binnenlandsche verdediging wil men die middelen aanschaffen, welke, blijkens hetgeen elders is voorgevallen, met gerustheid kunnen worden aanbevolen.

§ 2. Indien men het aan gemis aan vastheid van den Minister wil toeschrijven, dat de staat der marine voor de behoefte van het oogenblik ontoereikende is, dan moet men niet vergeten, dat men het vroeger in hem afkeurde, dat hij verder wilde gaan dan de Kamer verlangde, en daarom hem voorloopig bepaalde tot het pantseren van slechts 3 der 5 batterijen voor de binnenlandsche verdediging; daarenboven werd het toen algemeen goedgekeurd, dat hij geene zeeschepen wilde bouwen op een oogenblik dat men twijfel koesterde over de waarde der houten schepen, wier aanbouw hij voorzigtigheidshalve uitstelde tot men meer daarvan zoude weten.

Waarom maakt men hem dan nu weder een verwijt van die meer dan onvermijdelijke onvastheid van rigting, welke men meent te bespeuren, en dat bij hem geene leidende gedachte zoude bestaan; want dat het door hem aanvankelijk voorgedragen programma is verlaten, kan hij niet toestemmen. Het is geschorst door het gebeurde te Charleston, en dat was natuurlijk; hij gaf het echter niet op, en de enquête heeft bewezen dat dat programma door verreweg de meeste deskundigen verkozen werd boven het tot dien tijd gevolgde stelsel. Dat de Minister, zelfs staande de enquête, het gevoelen vroeg van mannen van het vak over het pantseren van oorlogschepen in het algemeen, deed niets te kort aan den uitslag der enquête, die over het stelsel van den Minister en over den toestand der marine een oordeel moest uitspreken. Hij was in alle opzigten geregtigd zich persoonlijk te laten voorlichten, zonder daarom op den uitslag der enquête inbreuk te maken.

Door de Commissie van Kustverdediging te raadplegen over de wijziging welke onze verdedigingsmiddelen noodwendig moesten ondergaan door de pantsering en de toepassing van het getrokken kanon, gelooft hij in geenen deele een bewijs te hebben geleverd, dat hij zijn stelsel verlaat. Dit stelsel blijft steeds in de eerste plaats, *de marine in staat te stellen tot de verdediging der zeegaten mede te werken, ons gezag in Oost-Indië te handhaven en ook met de landmagt de Kolonien tegen elken aanval eener Europesche Mogendheid te vrijwaren; en eindelijk door een zeker aantal doelmatig ingerigte houten oorlogsbodems die verschillende diensten te laten verrigten, welke eene Mogendheid, die groote handelsbelangen over den aardbol heeft te beschermen, daarvan kan vorderen.* Dit was en is nog de leidende gedachte van zijn bestuur. Daarom wijst de Minister in 1864 op de Memorie van Toelichting, welke hij in 1861 schreef, en waarvan hij in hoofdzaak en gronddenkbeeld niets terugneemt. De maatregelen door hem genomen getuigen zulks. Hetgeen hij afkeurde in den bouw der schepen onder zijn voorganger, heeft hij vermeden door vaartuigen voor Oost-Indië in Oost-Indië te doen bouwen, en hier te Lande op stapel te zetten kleine vaartuigen, welke hij verbeterde *Reteh's*, en een grooter charter van schepen met een spar-dek en grooten spoed, welke hij de kleinst mogelijke oorlogsschepen noemde.

Dat men daarmede niet met kracht is aangevangen, is toe te schrijven, in de eerste plaats, omdat vooraf een onderzoek in Oost-Indië moest plaats hebben; vervolgens aan de onzekerheid, waarin men in Europa verkeerde, of het bouwen van houten schepen nog oirbaar was: en ten laatste, omdat aan het afbouwen van 16 stoomschepen, onder den minister Lotsy opgezet, alle krachten moesten worden besteed, zoodat die thans naauwelijks zijn voltooid.

Men zegt ten onregte, dat de *Watergeus* meer overeenkomst heeft met de *Djambi* dan met de *Reteh*, daar de eenige overeenkomst tusschen de *Watergeus* en de *Djambi* de lengte van het schip is. De *Watergeus* heeft daarentegen nagenoeg dezelfde batterij en equipage als de *Reteh*, maar veel grooteren spoed; een vereischte, dat thans alles afdoet tot de kracht van een oorlogsvaartuig.

De *Valk* is gebouwd om te voorzien in de dienst van den *Cycloop* in vredestijd, een schip dat, hoewel geen eigenlijk oorlogsschip, als onmisbaar wordt beschouwd voor 's Lands dienst. Raderschepen zijn voor dergelijke diensten te verkiezen.

De *van Galen* verschilt met de stoomfregatten daarin, dat dit schip, in stede van met 500, met 300 koppen zal bemand worden, en met 20 stukken is gewapend in plaats van met 50 stukken; niet 450, maar 600 paardenkrachten zal bekomen, dus een vol stoomvermogen, terwijl de fregatten slechts een auxiliair vermogen hebben, en de diepgang 19 voet zal bedragen tegen 22 voet bij de fregatten.

Over den vervormden *de Ruyter* wordt nu reeds een ongunstig oordeel uitgesproken, ofschoon die batterij nog niet is beproefd. Zeker zullen daaraan gebreken kleven, welke men misschien in mindere mate zoude gevonden hebben aan eene geheel nieuw ontworpen batterij, en daarom mogen sommigen het betreuren, dat men niet liever eene nieuwe batterij bouwde; maar de Minister moest er op bedacht zijn, de uitgaven zooveel mogelijk te beperken, en verkoos daarom het houten materieel te benuttigen.

Wat den diepgang van den *de Ruyter* aangaat, moet men in het oog houden, dat daar, waar het Comité van defensie in 1857 oordeelde dat houten fregatten als *de Ruyter* noodig waren, men ook met den vervormden *de Ruyter* kan ageren, zoodat dit geen bezwaar kan zijn.

Wat de gepantserde kanonneerboot betreft, deze proef moge in het oog van sommigen, en vooral van hen die eene volledige pantsering verlangen, minder gelukkig zijn geslaagd, men moet niet vergeten, dat eene volkomen pantsering niet gepaard kan gaan met weinig diepgang en groote snelheid. Het geld voor deze boot besteed kan echter niet als verloren worden beschouwd, want men is verzekerd, dat op smalle vaarwaters, zoo als bijv. den toegang tot Rotterdam van uit zee, door deze kanonneerboot zeer goede diensten kunnen worden bewezen.

Dat de Minister door gelden aan te vragen voor eene eventueel te bouwen stoombatterij, en door het op stapel zetten van een of twee oorlogschepen (*van Galen*) het bewijs zoude leveren zeer weinig waarde te hechten aan het onderzoek door de Commissie voor de Kustverdediging ingesteld, is eene beschuldiging, welke hij verre van zich moet werpen. Voor alsnog is hij niet geheel bepaald omtrent de soort van gepantserd vaartuig, dat daarvoor zal worden besteld. Alvorens eene beslissing te nemen, wil hij het rapport der commissie afwachten, daar het niet twijfelachtig is, dat die commissie zal adviseren, dat men zich een zeker getal drijvende batterijen moet aanschaffen, met aanduiding van punten, waar die moeten worden gebezigd. Om dus reeds in 1865 een begin van uitvoering te kunnen geven aan de voorstellen dier commissie, zoo hij zich daarmede kan vereenigen, heeft de Minister de ƒ 500,000 op de begrooting gebragt. Wat aangaat de houten schepen, waarvan hier in één adem wordt melding gemaakt, deze hebben niets gemeens met de eigenlijke kustverdediging, zij zijn bestemd voor geheel andere diensten.

Was het noodig te zeggen, dat de gebeurtenissen in Noord-Amerika en in de Oostzee grooten invloed hebben uitgeoefend op de besluiten van den Minister? Blijkt dit niet voldoende uit zijne handelingen, daar hij niets wil doen, dan hetgeen gebleken is elders de proef te hebben doorgestaan?

Dat onze vloot inmiddels achteruit gaat indien men niet aanbouwt, zal, dit spreekt wel van zelf, niet kunnen worden ontkend, en daarom wil de Minister nieuwe schepen bouwen. Intusschen zijn de 16 in het verslag genoemde schepen en vaartuigen voltooid en alle bijna gereed voor de dienst, 2 nieuwe bij de vloot gevoegd en 2 op stapel gezet te Amsterdam, met het voornemen er nog 2 bij te voegen.

Dat de voorraad in de magazijnen achteruit zoude gaan, kan niet worden toegegeven: alle schepen zijn nagenoeg van hunne uitrustingen voorzien. In jaren is de voorraad in de magazijnen niet zoo voldoende geweest als tegenwoordig.

Waarom men nu evenveel voor arbeidsloonen heeft uitgetrokken als bij 's Ministers optreden het geval was, toen 16 schepen op stapel stonden, zal duidelijk worden, wanneer men nagaat, dat, zonder onvoorziene voorvallen, in 1865 het volgende op de werven zal moeten worden verrigt:

het schroefstoomschip *van Galen* brengen van 2/12 op 1/12;

een schip van dergelijk charter op 3/12;

een schroefschip als *de Watergeus* brengen op 3/12;

het transportschip *Java* afbouwen en gereed maken, dus 7/12;

het raderstoomschip *Valk* verder gereed maken;

geheel gereed maken van de schroefstoomschepen *Willem* en *Curaçao*;

de schroefstoomschepen 4de klasse *Maas* en *Waal*, *Kijkduin* en *Schouwen* gereed maken;

vervorming en pantsering van de drijvende batterij *Draak*;

de batterij *Jupiter* pantseren;

het schroefstoomschip *Soembing* en het raderstoomschip *Cycloop* gereed maken.

Werken van herstelling:

herstellen van het fregat *Zeeland*;

herstellen van het schroefstoomschip *Citadel van Antwerpen*; herstellen van het schroefstoomschip *Vesuvius*; herstellen van stoomketels en machines en maken van nieuwe ketels; herstellingen van in dienst zijnde schepen van het loodswezen; herstellingen en conservatie van opgelegde schepen.

Blijven in memorie de reparatie van den *Vice-Admiraal Koopman* en *het Loo*, indien de aangevraagde gelden daartoe nog voldoende zullen zijn.

Dat de werven niet alle in den besten staat verkeeren, is onder anderen een natuurlijk gevolg der te lage begrootingen voor Marine in vroegere jaren, waardoor men van het kapitaal teerde en de gebouwen liet vervallen. Veel is door den Minister sedert zijn optreden gedaan om daarin verbetering te brengen. Het is onmogelijk alles op eens te doen, en het is ook met het oog op die noodzakelijke herstellingen, dat de Minister heeft voorgesteld de werf van aanbouw te Vlissingen niet als zoodanig aan te houden, omdat anders de hellingen en kappen aldaar zouden moeten worden vernieuwd, hetgeen om verschillende redenen niet wenschelijk kan worden geacht. De uitrustingswerf aan de Schelde, die te Willemsoord en die te Hellevoetsluis te supprimeren, durft hij volstrekt niet aanraden, en bovenal niet wegens de behoefte welke wij eenmaal zouden kunnen hebben aan eene bergplaats onzer flottilles op die wateren. Konden wij, zoo als Denemarken, al onze etablissementen op één punt hebben, dit zou voor onze zeemagt van groot belang zijn. De gesteldheid van ons Land gedoogt zulks evenwel niet.

§ 3. Het minder ongunstig oordeel van onderscheidene andere leden over de handelingen van den Minister is bemoedigend, en strekt niet weinig om hem te versterken in zijne overtuiging, dat men met bedaardheid kan voortgaan op den door hem ingeslagen weg, tot bereiking van het doel dat hij zich voorstelt, namelijk doelmatigheid van het materieel en vereenvoudiging en bezuiniging in het bestuur. Het hier te Lande aanbouwen van doelmatige krachtige houten oorlogschepen en kleinere vaartuigen voor de algemeene dienst èn in de behoefte der binnenlandsche verdediging te voorzien, ziedaar het doel waarnaar men streeft. Dat men met de beschikbare middelen daarmede niet krachtiger kan voortgaan is zeker, maar de ondervinding der twee laatste jaren heeft ons geleerd, dat er omstandigheden zijn, waarin men met geduld verder komt dan door het verspillen van schatten. De tijd zal welligt spoedig komen, waarin men met meer vertrouwen dan thans eenige millioenen zal kunnen afzonderen tot opheffing van den staat van verval waarin onze marine allengskens is gekomen. *Dit* hebben wij ons althans niet te verwijten, dat er veel geld in het water geworpen is, en middelerwijl heeft men van het oude materieel zooveel mogelijk partij getrokken, het in aanbouw zijnde voltooid, eenige nieuwe schepen op stapel gezet, beter in overeenstemming met de behoeften van den tijd, en voor de binnenlandsche verdediging onder anderen 3 gepantserde batterijen verkregen, die betrekkelijk weinig geld hebben gekost.

De Minister vertrouwt dat de leden, die, hoewel hem niet zoo ongunstig beoordeelende, echter twijfelen aan de vastheid zijner persoonlijke overtuiging, voortaan dienaangaande gerust zullen zijn gesteld.

§ 4. Wanneer men nu herleest hetgeen de Minister in zijne Memorie van Toelichting bij de begrooting voor 1862, dus kort na zijne optreding, heeft gezegd, en daarbij vergelijkt hetgeen hij thans de eer heeft aan de Kamer op nieuw als zijne gemoedelijke overtuiging voor te dragen aangaande zijne algemeene zienswijze over de behoeften der marine, dan meent hij toch, dat het zeer onbillijk is, hem telkens te verwijten dat hij geene leidende gedachte, geen stelsel heeft. Het woord stelsel is zoo menigmaal misbruikt, dat hij gretig het woord leidende gedachte aangrijpt, en de vraag herhaalt, of in het antwoord op de vorige paragraaph niet eene leidende gedachte doorstraalt. Aan de mogelijkheid, niet van het maken, maar van het uitvoeren van een stelstel, dat, wilde het aan alle denkbare behoeften voldoen, zekerlijk niet op eene kleine schaal zoude kunnen geschieden, zal toch wel niemand gelooven, en de Minister is daarvan zoo zeer doordrongen dat, al wilde men meer geld aan de marine besteden, hij er niet toe zou kunnen besluiten om tot het bouwen van de grootere oorlogsschepen van den tegenwoordigen tijd over te gaan. Hij is veeleer overtuigd, dat men, gelijk in de 2de alinea van § 4 wordt gezegd, het denkbeeld moet opgeven, dat wij nog eene zeemogendheid zijn, en geene groote schepen moeten bouwen om ijdel vertoon te maken. Maar schepen als de *van Galen* zijn slechts kleine schepen, vergeleken bij de boven bedoelde groote oorlogsschepen. Zij zullen evenwel dienstig kunnen zijn om ons gezag te helpen handhaven in Oost-Indië, zoowel tegen den inlander als tegen vreemde overweldiging, en om het personeel te oefenen: want zonder geoefend personeel heeft men geen marine, en zóó ver zijn wij toch niet gedaald, dat wij onze bezittingen en koopvaardijvloot geheel onbeschermd zouden willen laten. Men heeft in den Amerikaanschen oorlog gezien, wat één goed gekommandeerd en goed gewapend schip vermag.

Men wraakt de tot dusverre gevolgde wijze van aanbouw, waardoor onze krachten worden versnipperd, en zegt, dat zoo wij er toe konden besluiten ons tot het wezenlijk noodige te beperken, het nog geenszins magtelooze Nederland eene goede marine zoude kunnen bezitten. Maar heeft men dan ver-

geten dat dit juist het gebrek is waarop de Minister steeds heeft gewezen, en waarom hij heeft voorgesteld om vaartuigen voor Oost-Indië in Oost-Indië te laten bouwen, ingerigt alleen voor de dienst waarvoor zij zijn bestemd, en voorts twee soorten van oorlogsvaartuigen: voor de algemeene dienst schepen met eene kleine, maar krachtige wapening en een groot stoomvermogen, verbeterde *Retek's*, en kuilkorvetten, schepen waarmede onze wakkere zeelieden de eer der Nederlandsche vlag zullen kunnen handhaven? De Minister kan zich hierover niet duidelijker en niet nadrukkelijker verklaren.

Hij zal gaarne, wanneer de rapporten der Commissie van defensie zullen zijn ingekomen, met zijnen ambtgenoot van Oorlog overleggen, of die vatbaar zijn om aan het publiek te worden medegedeeld. Alvorens het rapport der commissie bekend is, kan men moeijelijk anders zeggen, dan dat de Minister met het aangevraagde 1/2 millioen een begin van uitvoering wenscht te geven aan de voorstellen dier commissie.

§ 5. In den loop van dit jaar heeft de Gouverneur-Generaal berigt, dat, na een bepaald deskundig onderzoek, gebleken was, dat er op Java genoegzaam en geschikt hout voor scheepsbouw aanwezig is, en zijn daarop door het opperbestuur de noodige bevelen gegeven om tot het aankappen en verzamelen van hout en het gereed maken van hellingen over te gaan, ten einde spoedig met den aanbouw van de bedoelde vaartuigen te kunnen aanvangen.

Nu, zoo niet het eenige, althans het hoofbezwaar tegen het bouwen in Oost-Indië, de onzekerheid namelijk of er genoegzaam hout aanwezig was, bevestigend is opgelost, kan moeijelijk het nut bevroed worden om al de voor- en nadeelen van het plan op nieuw te bepleiten.

De Minister meende dat, na alles wat door hem in de Memorie van Toelichting der begrooting voor 1862 over het wenschelijke uit een finantieel oogpunt van den aanbouw in Oost-Indië is gezegd, en dat, naar zijne overtuiging, door den uitslag der enquête zoo beslissend is bevestigd, daaromtrent thans geen twijfel meer zou worden geopperd. De vragen, of de aanbouw, uit een staatkundig oogpunt, raadzaam ware en welken invloed zulks op het bouwen van kleinere schepen in Nederland zal hebben, zijn den Minister niet regt duidelijk. De scheepsbouw, zelfs die van oorlogsschepen, is in Oost-Indië geen nieuwe zaak. Dat dien ten gevolge in den regel geene kleine houten vaartuigen voor de dienst in Oost-Indië in Nederland meer zullen worden gebouwd, is juist.

De invloed op het personeel zal geenerlei zijn, daar thans reeds het Europesche personeel van de zeemagt voor een groot gedeelte dienst doet op in Oost-Indië aangebouwde stoomvaartuigen; tenzij men meent dat het personeel er bij zal winnen, door op bewoonbare schepen te dienen, hetgeen thans niet altijd het geval is.

Wat men bedoelt door te zeggen, dat over het geheel te weinig zorg voor het West-Indische eskader wordt gedragen, is niet duidelijk. In de West-Indiën zijn, behalve twee zeilschooners, drie nagenoeg nieuwe stoomvaartuigen, die zich in zeer goeden staat bevinden en geregeld worden afgelost. De bemanningen genieten Europesche voeding en bij gunstige beschikking van Zijne Majesteit zijn hun de Oost-Indische toelagen toegekend.

De Minister erkent met de leden, die voor den aanbouw van schepen van ijzer gestemd zijn, dat daaraan vele voordeelen zijn verbonden, waartoe in de eerste plaats behooren de mindere kosten van onderhoud. Voor een koopvaardijschip, dat op geregelde tijden gedokt kan worden, moge het dan ook aan te bevelen zijn, maar voor een oorlogschip, hetwelk in het geval kan komen van geruimen tijd in zee door te brengen, dus buiten de gelegenheid om te dokken, mag men het als een overwegend bezwaar achten, dat de ijzeren bodems spoedig aangroeijen en daardoor aan snelheid in vaart verliezen. Zoo lang er nog geen middel is uitgevonden om dit kwaad tegen te gaan, is het bouwen van ongepantserde ijzeren oorlogsschepen niet aan te raden. Men vindt in het 3de nommer van het in het verslag genoemde tijdschrift *Verhandelingen en berigten over het zeewezen*, van dit jaar, eenige belangrijke bijzonderheden over de voor- en nadeelen van ijzeren schepen, waaruit men zal zien, dat deskundigen het volstrekt niet eens zijn, dat ijzer bij den bouw van schepen de voorkeur verdient boven hout.

Eene andere vraag is het, of het niet raadzaam is in de houten schepen ijzer te bezigen; dit is geheel de overtuiging van den Minister, en thans reeds worden bijv. de dekbalken, halve balken, klampijen enz. van ijzer gemaakt. Welligt zal het gebruik van ijzer bij den aanbouw en het tuigen der schepen nog worden uitgebreid.

De uiteenloopende gevoelens, bij de enquête gebleken over de gebreken in de constructie onzer schepen, kunnen hem niet afbrengen van zijn gevoelen, dat bij ons geene meerdere gebreken worden gevonden in de schepen dan bij andere Natiën, voor zooverre men niet onmogelijke eischen stelde aan de bouwmeesters. In tegenstelling met den twijfel, door verscheidene leden geopperd, kan de Minister aan de Kamer de verzekering geven, dat nooit meer overleg en overeenstemming tusschen de Minsters van Kolonien en van Marine heeft bestaan omtrent de belangen der marine, in verband met die van onze overzeesche bezittingen, dan thans, en waardoor reeds eene gewigtige regeling der marine-aangelegenheden in Oost-Indië heeft tot stand kunnen komen, waarnaar men sedert jaren verlangde, welke regeling hoofdzakelijk bestaat in het onder één hoofd brengen van de verschillende takken van het zeewezen in Oost-Indië, op wien voortaan de geheele verantwoordelijkheid zal rusten.

Vaststelling van de reglementen op het beleid der Regering in de kolonien Suriname en Curaçao.

Bij de hernieuwde overweging in de afdeelingen der Tweede Kamer van de wetsontwerpen, houdende de reglementen op het beleid der regering in de kolonien Suriname en Curaçao, verlangde men in éene afdeeling nieuwen aandrang op mededeeling der adviezen van de koloniale autoriteiten. In de overige afdeelingen, als ook ten deele in de afdeeling zelve, van waar de aandrang op nieuw uitging, heeft men in de gronden van weigering der Regering berust.

Wat de vraag zelve betreft, of de invoering van constitutionele instellingen in Suriname geoorloofd en wenschelijk is, verklaarden onderscheiden leden zich nog geenszins tot eene bevestigende beantwoording er van geneigd; te zamen gevat kwamen de daarover geuite beschouwingen dezer leden daarop neder, dat, terwijl sommigen hunner het vertegenwoordigend stelsel minstens als een te wijd en belemmerend kleed voor een klein ligchaam beschouwden, anderen het, niettegenstaande het thans daarin nedergelegd tweeslachtig karakter, bepaaldelijk verderfelijk voor de toekomst der kolonie bleven achten. De meeste leden evenwel bleven bij de vroegere meening, dat de proef zonder gevaar te wagen is; eenigen zagen daarin zelfs het eenige middel, om nieuwe levenskracht op te wekken in dat kwijnend en toch zoo vruchtbaar gewest.

Ten aanzien van de materiële middelen tot bevordering van welvaart in de kolonie Suriname, werd in onderscheidene afdeelingen bij hernieuwing inzonderheid op het wenschelijke van toenemende immigratie gedrukt.

In éene afdeeling slechts heeft de finantiële regeling, vooral wegens het gemis van bepalingen ten aanzien van de verdeeling der mogelijke opbrengsten van het domein, nieuwe aanleiding tot beschouwingen gegeven. Terwijl echter ook daar de meeste leden het geheele onderwerp voor het oogenblik van geen praktisch belang achtten en met de Regering van oordeel waren, dat eerst, wanneer aan regeling behoefte zal bestaan, de tijd tot vaststelling van voorwaarden zal aangebroken zijn, waarbij toch altijd de wet in hoogste ressort beslissen kan, gaven enkele leden op nieuw als hunne meening te kennen, dat ten aanzien van dit onderwerp, zij het dan ook in enkele algemeene trekken, eenige regeling niet kon gemist worden. Zij zou zeer wel noodig kunnen bevonden worden, reeds vóór dat de subsidien ophielden te vloeijen.

Nadat het verslag aan de Regering was medegedeeld, is daarop door den Minister van Kolonien onder anderen het volgende geantwoord:

De Regering is op nieuw bevestigd in de overtuiging, dat aan den wensch om over legging der koloniale adviesen, niet mag worden toegegeven. De opmerking is allezins juist, dat de Regering, door steeds de adviesen der koloniale autoriteiten aan de Vertegenwoordiging mede te deelen, er zich aan blootstelt, op den duur minder volledig te worden ingelicht. Ook schijnt de aandrang, thans op nieuw gebezigd, wel eenigermate zamen te hangen met de omstandigheid, dat in de laatste jaren met groote vrijgevigheid werd gevolg gegeven aan verzoeken der Kamer, om mededeeling van koloniale bescheiden. Hetgeen tot regt verstand en tot beoordeeling van een wetsontwerp wordt vereischt, behoort in de daarbij gevoegde memorie te worden aangetroffen. Is die toelichting niet voldoende, dan staat immer de gelegenheid open, op onvolledigheid te wijzen en daardoor aanvulling uit te lokken.

Zal een constitutioneel regeringsstelsel, na den schok der emancipatie en de daaruit ontstane wijzigingen van toestanden en verhoudingen, nu voegen aan de koloniale maatschappij? De Regering aarzelt niet met de meeste leden te antwoorden, dat daarin het eenige middel ligt om levenskracht op te wekken in het kwijnend, maar toch zoo vruchtbaar gewest. Tot eene regeling, waarbij het constitutioneel stelsel buiten toepassing bleef, zou zij dus in geen geval mogen medewerken. En wanneer vroegere voornemens, om ook ten opzigte der West-Indische bezittingen te voldoen aan art. 59, tweede lid, der Grondwet, op uitvoering moesten wachten tot na de vrijverklaring der slaven, dan kan toch daarna in dien maatregel geen beletsel worden gezocht om tot stand te brengen wat zeer lang is verdaagd.

Door de regtstreeksche maatregelen tot bevordering der immigratie van arbeiders, zou de Regering zich op een weg begeven die de hare niet zijn kan. Oordeelen de Koloniale Staten, met den toestand en de behoeften der kolonie van nabij bekend, dat pogingen daartoe niet mogen achterwege blijven, zij zullen zich het onderwerp kunnen aantrekken.

De Commissie van Rapporteurs voor deze wetsontwerpen heeft, na van de memorie der Regering kennis te hebben genomen, geen nader onderzoek te dezer zake in de afdeelingen der Kamer noodig geoordeeld.

Bekrachtiging van provinciale belastingen.

Door de Regering zijn aangeboden de wetsontwerpen tot bekrachtiging van de provinciale belastingen, voor welker heffing over 1865, of over dat en volgende jaren, goedkeuring door de wet wordt gevraagd.

Worden de voorgestelde ontwerpen tot wetten verheven, dan zullen ten gevolge van die en de vroegere wetten, waarbij de heffing van provinciale belastingen reeds is bekrachtigd, over 1865 dezelfde provinciale belastingen tot gelijk bedrag als voor h[…] loopende jaar worden geheven in Noord-Holland, Z[…]land, Utrecht, Drenthe en Limburg. In Gelderla[…] zal ten gevolge van mindere uitgaven en batige sald[…] van vorige diensten, op de grondbelasting der g[…]bouwde eigendommen één halve en op de person[…] belasting drie opcenten minder worden gehev[…] In Zuid-Holland zullen de opcenten op de gro[…] belasting met twee en die op de personele belast[…] met één verhoogd, alzoo respectievelijk op 4 e[…] opcenten gebragt worden; in Friesland die op [...] grondbelasting met één en die op de personele [...]lasting met een halven, in Overijssel die op [...] grondbelasting met drie en een halven worden v[…]hoogd en die op de personele belasting met zes v[…]minderd. In Noord-Brabant zullen nog tol- en br[…]gelden, in Groningen kanaal- en tolgelden word[…] geheven.

Tegen de bekrachtiging van opcenten op de gro[…] en personele belastingen, die tot gelijk bedrag [...] het tegenwoordige, of tot een lager worden v[…] gedragen, schijnt geene bedenking te kunnen best[…]

De verhooging, door de Staten van Zuid-Holl[…] voorgesteld, is bestemd tot voorziening in de [...] gaven voor aflossing en rentebetaling van opgeno[…] kapitalen voor de droogmaking van plassen beo[…] Rotterdam. In Friesland is de verhooging der [...]centen op de grond- en personele belastingen v[…]gedragen, om te kunnen voorzien in buitengew[…] uitgaven voor den aanleg van kunstwegen, voo[…] verbetering der haven te Harlingen en voor [...] subsidie aan de zeedijks-contributie van de Z[…] Grietenijen en Stad Sloten. De verhooging der [...]centen op de grondbelasting in Overijssel, einde[…] is noodig ter bestrijding van de gewone uitg[…] der provincie en meer bijzonder tot aflossing [...] rentebetaling van opgenomen kapitalen.

Over de dienst van 1864/65 worden met datze[…] doel zes opcenten op de personele belasting geh[…] die voor de volgende dienst 1865/66 met [...] worden opgelegd, omdat het billijk schijnt het [...] bestaande tekort verder door eene heffing van [...]centen van de grondbelasting te dekken.

In de onderstelling, dat het wetsontwerp [...] wijziging der belasting op het personeel tot [...] worde verheven, waarvan het gevolg zal zijn, [...] de hoofdsom met het dienstjaar 1866/67 wordt [...]hoogd, wordt de heffing der opcenten op het [...]soneel in die provincien, die ze voor langer da[…] jaar hadden voorgedragen, slechts voor één [...] voorgesteld.

Vele geneeskundigen hebben hunne besc[…]wingen aan de Tweede Kamer medegedeeld om[…] de ontwerpen van wet regelende het geneesk[…] Staatstoezigt enz. Hoezeer die ontwerpen n[…] allen deelen aan hunne wenschen beantwoorden, [...] velen zij ze toch uit volle overtuiging ter [...]neming aan. Zij meenen dat de ontwerpen, [...] aanleiding van de aanmerkingen in die afdeeli[…] geopperd, de meest gewenschte wijzigingen he[…] ondergaan.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn
te Rotterdam.